

ความหลากหลายทางชีวภาพของประเทศไทย

Thailand's Biodiversity

คำนำ

ประเทศไทยได้เป็นภาคีสัญญาคว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ เมื่อวันที่ 29 มกราคม พ.ศ. 2547 ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมาตั้งแต่การลงนามรับรองอนุสัญญาฯ ในปี พ.ศ. 2535 จนกระทั่งถึงปัจจุบัน ได้มีการดำเนินงานสอดคล้องกับพันธกรณีของอนุสัญญาฯ มาอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องการเผยแพร่ความรู้ความตระหนักเกี่ยวกับความสำคัญของความหลากหลายทางชีวภาพ

ในปี พ.ศ. 2536 สำนักงานนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อม (เดิม) ซึ่งรับผิดชอบเป็นหน่วยงานประสานงานกลางของอนุสัญญาฯ ได้จัดพิมพ์ เรื่องความหลากหลายทางชีวภาพของประเทศไทย เป็นครั้งแรก เพื่อเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร ในเรื่องความหลากหลายทางชีวภาพ ต่อมาได้จัดพิมพ์เพิ่มเติมอีกเป็นครั้งที่ 2 เมื่อ พ.ศ. 2539 โดยมีการปรับปรุงรูปแบบและเพิ่มเติมในส่วนของชนิดพันธุ์พืชและสัตว์เฉพาะถิ่น สำหรับในการจัดพิมพ์ซึ่งครั้งนี้เป็นครั้งที่ 3 มีระยะเวลาจัดพิมพ์ห่างจากครั้งที่ 2 ถึง 6 ปี ในระหว่างนี้ได้มีรายงานการค้นพบ ชนิดพันธุ์พืชและสัตว์ใหม่ (new species) ของโลกที่พบในประเทศไทย และการพบครั้งแรกในประเทศไทย (new records) อย่างต่อเนื่อง จึงนับได้ว่าเป็นเวลาที่เหมาะสมที่จะนำข้อมูลเหล่านั้นมาปรับปรุงเพิ่มเติมในการจัดพิมพ์เอกสารในครั้งนี้

สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมขอขอบคุณนักวิทยาศาสตร์ทุกท่านที่ได้ทำการศึกษา ค้นคว้าวิจัยเกี่ยวกับความหลากหลายทางชีวภาพ ขอขอบคุณเป็นพิเศษต่อ ดร.ก้องกานดา ชยามฤต หอพรรณไม้ กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช อาจารย์ประทีป ดั่งวงศ์ และอาจารย์สรวิทย์ สังกข์แก้ว คณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ที่ได้กรุณาช่วยรวบรวมข้อมูลเพิ่มเติมจนกระทั่งเอกสารฉบับนี้เสร็จสมบูรณ์ และขอขอบคุณคุณสมาน คุณความดี และนิตยสาร ATG (Adventure Thailand Geographic) ที่กรุณาเอื้อเฟื้อภาพประกอบ สำนักงานฯ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าข้อมูลความหลากหลายทางชีวภาพในเอกสารนี้ จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการศึกษาและดำเนินการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืนของประเทศไทยต่อไป

สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

สารบัญ

คำนำ	
บทนำ.....	
เขตชีวภูมิศาสตร์.....	
ความหลากหลายของพรรณพฤกษชาติ.....	
ความหลากหลายของพันธุ์สัตว์.....	
การสูญเสียความหลากหลายทางชีวภาพ	
สาเหตุของการลดลงของความหลากหลายทางชีวภาพ.....	
แนวโน้มในอนาคต.....	
บรรณานุกรม.....	

บทนำ

ความหลากหลายทางชีวภาพ หมายถึง การที่มีสิ่งมีชีวิตมากมายหลากหลายสายพันธุ์และชนิดในบริเวณหนึ่ง บริเวณใด ความผิดแผกแตกต่างหลากหลายของสิ่งมีชีวิตนี้มีทั้งในชนิดพันธุ์เดียวกัน คือความหลากหลายในพันธุกรรมที่ทำให้ข้าวมีน้บร่อยสายพันธุ์ ซึ่งสายพันธุ์เหล่านี้มีขนาดเมล็ดต่างกัน มีความต้านทานโรคต่างกัน เป็นต้น ความหลากหลายในชนิดพันธุ์ที่เป็นต้นเหตุให้ในป่าดิบแล้งมีไม้ยืนต้นประมาณ 54 ชนิด ป่าเต็งรังมีไม้ยืนต้นประมาณ 31 ชนิด และป่าดิบชื้นมีไม้ยืนต้นมากกว่าร้อยชนิด เป็นต้น และความหลากหลายในระบบนิเวศอันเป็นที่อยู่อาศัยของสิ่งมีชีวิตนั้นๆ ดังเห็นได้จากที่ประเทศไทยมีสภาพป่าธรรมชาติแตกต่างมากกว่าสิบประเภท ตั้งแต่ป่าชายเลนไปจนถึงป่าดงดิบชื้น

ประเทศไทยตั้งอยู่ในเขตร้อนชื้น นิเวศเขตร้อนนี้เป็นที่พักพิงอาศัยของพรรณไม้จำนวนมากสรรพสัตว์นานาชนิด และจุลินทรีย์มากมายมหาศาล เมื่อเปรียบเทียบกับในระบบนิเวศเขตอบอุ่นและเขตหนาว ซึ่งสภาพแวดล้อมในบริเวณนั้น มีได้เอื้ออำนวยให้สิ่งมีชีวิตหลายชนิดสามารถดำรงชีวิตอยู่รอด ดังนั้น จึงมีความหลากหลายทางชีวภาพน้อยกว่าระบบนิเวศเขตร้อน

ประเทศไทยมีพรรณพืชประมาณ 15,000 ชนิด คิดเป็นร้อยละ 8 ของพรรณพืชทั่วโลก (OEPP, 1992) ในขณะที่ประเทศในยุโรปเหนือ เช่น นอร์เวย์ และสวีเดน มีพรรณพืชประมาณ 1,800 ชนิดเท่านั้น (WRI, 1992) เช่นเดียวกันประเทศไทยมีสัตว์มีกระดูกสันหลังประเภทสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนม นก สัตว์เลื้อยคลาน และสัตว์สะเทินน้ำสะเทินบก รวมแล้วประมาณ 1,721 ชนิด (กำธร และสมศักดิ์, 2545) ในขณะที่ประเทศนอร์เวย์และสวีเดน มี 299 และ 328 ชนิด ตามลำดับ (WRI, 1992)

ในท้องทะเลไทยพบว่ามีปลาทะเลประมาณว่าไม่ต่ำกว่า 2,000 ชนิด ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 10 ของทั่วโลก (ทศพร, 2532) หอยประมาณ 2,000 ชนิด (บุญเลิศ และคณะ, 2536) สัตว์ไม่มีกระดูกสันหลังอื่นๆ รวมกันอีก 11,900 ชนิด ในอนุภูมิภาคอินโดมาลาญนี้เป็นศูนย์กลางของการกระจายตัวของสัตว์ทะเลในภูมิภาคแถบนี้ น่านน้ำไทยจึงมีความหลากหลายชนิดของสัตว์ทะเลสูงมากเมื่อเปรียบเทียบกับบริเวณอื่นๆ ในโลก

๒ เขตชีวภูมิศาสตร์

ประเทศไทยอยู่ในเขตชีวภูมิศาสตร์อินโดมาลายัน ซึ่งทางตอนเหนือของประเทศอยู่ในเขตอนุภูมิภาคอินโดจีน ส่วนทางใต้อยู่ในเขตอนุภูมิภาคซุนดา แต่พืชและสัตว์จะได้รับอิทธิพลบางส่วนจากเขตอินเดีย (Indian region) และพาลีอาร์คติก (Palearctic region) ด้วย (Mackinnon และ Mackinnon, 1986) โดยแบ่งออกเป็น 6 เขต ชีวภูมิศาสตร์ใหญ่ๆ ซึ่งจำกัดขอบเขตของท้องถิ่น และชนิดพันธุ์ประจำถิ่น ดังนี้ (Collins และคณะ, 1991; Lekagul และ Round, 1991)

- ที่สูงภาคเหนือ** ล้อมรอบด้วยแนวเขา และหุบเขากว้างๆ ลงมาทางตอนใต้ จากแนวชายแดนพม่าและลาว ประมาณละติจูดที่ 18 องศาเหนือ สภาพโดยทั่วไปเป็นภูเขาที่มีระดับความสูงมากกว่า 1,000 เมตร ทำให้เหมาะสมแก่การเจริญเติบโตของพรรณไม้ป่าดิบเขาบริเวณที่มีความลาดชันน้อย จะพบป่าผสมผลัดใบเขตร้อนและพบป่าเต็งรังในบริเวณที่ราบหุบเขา ซึ่งถูกเปลี่ยนแปลงไปเพื่อทำการเกษตรที่สูง
- ที่ราบสูงโคราช** ครอบคลุมทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ช่วงระหว่างเพชรบูรณ์ทางตะวันตกและเทือกเขาดงรักทางตอนใต้ ทอดตามแนวชายแดนกัมพูชา ปัจจุบันมีพื้นที่ป่าถูกทำลายอย่างกว้างขวาง แต่ยังคงมีป่าดิบชื้น ป่าดิบแล้งเหลืออยู่ในบริเวณนี้บางส่วน
- ที่ราบภาคกลางของแม่น้ำเจ้าพระยา** ปัจจุบันเป็นพื้นที่ที่มีการทำนาข้าวอย่างกว้างขวาง บึงน้ำจืดดั้งเดิมและป่ามรสุมได้หมดไปแล้ว
- ที่สูงตะวันออกเฉียงใต้** คือส่วนที่ต่อเนื่องมาจากภูเขา ชายแดนแถบเทือกเขาพนมกระวานในกัมพูชา ซึ่งมีสภาพภูมิประเทศเอื้ออำนวยต่อสังคมป่ากึ่งดิบชื้นเขตร้อน
- เทือกเขาตะนาวศรี** ทอดแนวไปทางใต้ตามแนวชายแดนประเทศพม่ามีความสูงชันจากระดับน้ำทะเลประมาณ 1,000 เมตร แต่เทือกเขานี้จะอยู่ภายใต้เขตเงาฝนของเทือกเขาเดียวกันในประเทศพม่าที่สูงกว่า บนเทือกเขานี้ป่ากึ่งดิบชื้นเขตร้อนเกิดขึ้นบนพื้นที่ที่มีระดับความสูง บริเวณที่ลาดชันปกคลุมด้วยป่าผลัดใบ ซึ่งปัจจุบันได้ถูกถางออกหรือบุกรุกทำลายจนเสื่อมโทรมและแทนที่ด้วยไม้และทุ่งหญ้า
- คาบสมุทรตอนใต้** ครอบคลุมพื้นที่ทางตอนใต้ของประเทศไทย ตั้งแต่คอคอดกระจนถึงชายแดนไทย-มาเลเซีย และที่คอคอดกระนี้แยกชนิดพันธุ์พืชและสัตว์กลุ่มอินโดจีน ออกจากกลุ่มคาบสมุทรมาเลเซียอย่างชัดเจน เดิมคาบสมุทรตอนใต้เป็นพื้นที่ที่มีฝนตกชุกและครอบคลุมด้วยป่าดิบชื้น แต่ป่าที่ราบต่ำเกือบทั้งหมด ได้ถูกใช้เป็นที่เพื่อทำการเกษตร ป่าที่เหลือยังคงมีแนวเขตป่าตามเนินเขา แต่ก็ถูกคุกคามโดยการบุกรุกทำไร่และปลูกยางพารา

ความแตกต่างในระบบนิเวศดังกล่าวได้ทำให้ชนิดพันธุ์พืชและสัตว์มีความหลากหลายต่างกัน ดังนั้นชนิดพันธุ์นกและสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมบนที่สูงภาคเหนือจะเกี่ยวข้องกับสัมพันธ์กับชนิดพันธุ์ในเขตประเทศจีน และยังพบว่าสัตว์จำพวกนกที่ไม่พบในที่อื่นใดในประเทศไทยอีกนอกจากบริเวณนี้ ส่วนทางคาบสมุทรตอนใต้จะเป็นแหล่งรวมจำนวนชนิดพันธุ์ ซึ่งพบว่าลักษณะชนิดพันธุ์นกและสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมมีความสัมพันธ์กับชนิดพันธุ์ในเขตซุนดา

ความหลากหลายของพรรณพฤกษชาติ

พรรณพฤกษชาติของไทย ตามภาคต่าง ๆ ส่วนใหญ่จะคล้ายคลึงกับพรรณพฤกษชาติของประเทศเพื่อนบ้าน ประเทศไทยจึงเป็นแหล่งรวมของกลุ่มพรรณพฤกษชาติ (Floristic elements) ประจำภูมิภาคใหญ่ ๆ ถึง 3 กลุ่มด้วยกัน ได้แก่ กลุ่มพรรณพฤกษชาติภูมิภาคอินเดีย-พม่า (India-Burmese elements) กลุ่มพรรณพฤกษชาติภูมิภาคอินโดจีน (Indo-Chinese elements) และกลุ่มพรรณพฤกษชาติภูมิภาคมาเลเซีย (Malesian elements)

พรรณพืชของประเทศไทยที่ได้รับการศึกษาทบทวน และบันทึกไว้ในหนังสือพรรณพฤกษชาติของประเทศไทยแล้ว มีประมาณ 2,819 ชนิด หรือประมาณร้อยละ 23 ของจำนวนพืชที่มีต่อลำเลียงของไทย

ประมาณว่า ประเทศไทยมีชนิดพรรณพืชที่มีต่อลำเลียงอยู่ประมาณ 12,000 ชนิด เป็นเฟิน 658 ชนิด และกล้วยไม้มากกว่า 1,000 ชนิด และประมาณว่าในจำนวนพรรณพืชชนิดนี้ มีพืชที่เป็นสมุนไพรที่ได้ถูกใช้สำหรับเป็นยารักษาโรคในท้องถิ่นประมาณ 1000 ชนิด ทั้งนี้ยังไม่รวมเห็ดราที่มีประมาณ 3000 ชนิด

ในปัจจุบัน หอพรรณไม้ กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช มีตัวอย่างพรรณไม้แห้งที่เก็บสะสมไว้ถึงประมาณ 200,000 ตัวอย่าง เป็นตัวอย่างต้นแบบ (type specimens) ประมาณ 255 ตัวอย่าง ในจำนวนตัวอย่างพรรณไม้แห้งทั้งหมดนี้ครอบคลุมพรรณพฤกษชาติที่มีต่อลำเลียงของประเทศไม่ต่ำกว่าร้อยละ 80

คาดว่า ถ้าหากมีการสำรวจและเก็บตัวอย่างพรรณไม้เฉพาะพื้นที่แบบต่อเนื่องเพิ่มเติม จะต้องพบชนิดพันธุ์ใหม่แน่นอน เช่น ที่พุดใต้แดง จังหวัดนราธิวาส ซึ่งมีพื้นที่ประมาณ 5,000 ไร่ พบพืชที่มีต่อลำเลียง 101 วงศ์ 316 ชนิด ในจำนวนนี้ 48 ชนิดเป็นพืชที่พบครั้งแรกในประเทศไทย ที่อุทยานแห่งชาติดอยสุเทพ-ปุย ได้มีการสำรวจพรรณพฤกษชาติที่มีต่อลำเลียงพบ 679 ชนิด (Sawyes และ Chermisrivathana, 1969) และจากการสำรวจต่อเนื่องจนถึงปัจจุบัน พบจำนวนเพิ่มอีกเป็น 2,247 ชนิด (Maxwell และ Elliott, 2001)

ประมาณกันไว้ว่า พืชที่เป็นที่รู้จักโดยทั่วไป เช่น นิยมปลูกเป็นไม้ผล ไม้ดอกไม้ประดับ หรือเป็นพืชสวนครัว มีอยู่ 1,000 ชนิด แต่เป็นพืชต่างถิ่นถึงร้อยละ 80 อีกร้อยละ 20 เป็นพืชพื้นเมืองของไทย ดังนั้น จะเห็นได้ว่าคนไทยยังรู้จักทรัพยากรพืชอยู่น้อยมาก ซึ่งเป็นเหตุผลหนึ่งที่ทำให้มีการนำไม้ต่างถิ่นเป็นจำนวนมากเข้ามาใช้ประโยชน์ ซึ่งผลสุดท้ายได้กลายเป็นวัชพืชร้ายแรง เช่น ไมยราบยักษ์ (*Mimosa pigra*) ผักตบชวา (*Eichhornia crassipes*) สาบเสือ (*Chromolaena odoratum*) หญ้าขจรจบ (*Pennisetum polystachyon*) เป็นต้น

พรรณไม้ของไทยที่ได้สำรวจและกำลังศึกษา (ไม่รวม Thallophyte และ Bryophyte) มีประมาณ 303 วงศ์ 1,363 สกุล 10,234 ชนิด (หอพรรณไม้, 2546) แยกเป็น

- พวงเฟิน (Fern) จำนวน 658 ชนิด จากพรรณไม้ 34 วงศ์ และ 132 สกุล ซึ่งทำการทบทวนเสร็จสิ้นแล้วทั้งหมด
- พวงไม้เนื้ออ่อน (Gymnosperm) จำนวน 25 ชนิด จากพรรณไม้ 6 วงศ์ และ 7 สกุล ซึ่งทำการวิจัยทบทวนเสร็จสิ้นแล้วทั้งหมด
- พวงแองจิโอสเปิร์ม (Angiosperm) จำนวนประมาณ 9,551 ชนิด จากพรรณไม้ 263 วงศ์ และ 1,224 สกุล ในจำนวนนี้ทำการวิจัยทบทวนเสร็จสิ้น 2,136 ชนิด จากพรรณไม้ 109 วงศ์ และ 705 สกุล

ตั้งที่ได้กล่าวมาแล้วว่าประเทศไทยไม่มีกลุ่มพรรณพฤกษชาติที่เป็นเอกลักษณ์ของตัวเอง จึงทำให้พบพรรณพืชประจำถิ่นไม่มากนัก จากการศึกษาในโครงการพรรณพฤกษชาติของประเทศไทย พบว่ามีพรรณพืชประจำถิ่น 248 ชนิด จาก 43 วงศ์ 94 สกุล โดยแบ่งเป็น เฟิน 24 ชนิด 13 วงศ์ 22 สกุล (ตารางที่ 1) แองจีโอสเปิร์ม 224 ชนิด 30 วงศ์ 72 สกุล โดยแบ่งเป็น พืชใบเลี้ยงเดี่ยว 25 ชนิด จาก 6 วงศ์ 8 สกุล (ตารางที่ 2) และพืชใบเลี้ยงคู่ 199 ชนิด จาก 24 วงศ์ 64 สกุล (ตารางที่ 3) (Smitinand และ Larsen, 1970–1993, Santisuk และ Larsen, 1996–2002)

ความหลากหลายของพันธุ์สัตว์

ในประเทศไทย พบสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนม 294 ชนิด (ประทีป, 2541) โดยร้อยละ 42 มาจากทางตอนใต้ของภูมิภาค ร้อยละ 34 จากอินโดจีนหรืออนุภูมิภาคอินโดจีนและอินเดีย และร้อยละ 24 แพร่กระจายตลอดทั่วทวีปเอเชีย ในจำนวนนี้เป็นชนิดพันธุ์เฉพาะถิ่น 5 ชนิด (ตารางที่ 4) (สำนักงานนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อม, 2540) และสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมที่พบมากที่สุดคือ ค้างคาว ซึ่งมีถึง 108 ชนิด หรือร้อยละ 38 โดยแบ่งเป็นค้างคาวกินผลไม้ หรือน้ำหวาน 18 ชนิด ค้างคาวกินแมลง 89 ชนิด ค้างคาวกินสัตว์อื่นเป็นอาหาร 1 ชนิด ส่วนชนิดที่พบรองลงมาได้แก่ อันดับฟันแทะ (Rodentia) ซึ่งมีประมาณร้อยละ 25

ในส่วนของสัตว์ปีก (Lekagul และ Round, 1991) มีการสำรวจพบนก 915 ชนิด เมื่อปี 2533 และปัจจุบันนี้มีการสำรวจพบนกเพิ่มขึ้นเป็น 942 ชนิด (โอภาส, 2541) ในจำนวนนี้เป็นชนิดพันธุ์เฉพาะถิ่น 2 ชนิด ได้แก่ นกเจ้าฟ้าหญิงสิรินธร และนกกินแมลงเด็กแนน (ตารางที่ 4) ซึ่งหากมีการสำรวจเรื่องนกเพิ่มมากขึ้น อาจพบนกในประเทศไทย ไม่น้อยกว่า 970 ชนิด (จารุจินต์, 2536)

ได้มีการยืนยันว่า ในประเทศไทยสำรวจพบสัตว์เลื้อยคลานเป็นจำนวน 325 ชนิด (จารุจินต์ และคณะ, 2543) จำนวนชนิดที่พบมากที่สุด ได้แก่ งู ซึ่งมีถึงร้อยละ 54.15 รองลงมาได้แก่กลุ่มตุ๊กแก กิ้งก่า จิ้งเหลน คือ ร้อยละ 36.6 จำนวนชนิดพันธุ์ที่สำรวจพบน้อยที่สุด คือ จระเข้ พบเพียง 3 ชนิด นอกจากนี้ (ก่าธร, ไม่ระบุปีที่พิมพ์) ยังพบเต่า 27 ชนิด จากที่มีอยู่ในโลก 257 ชนิด เป็นเต่าบก 3 ชนิด เต่าปูลู 1 ชนิด เต่าน้ำจืด 13 ชนิด ตะพาบ 5 ชนิด เต่าทะเล 4 ชนิด และเต่ามะเฟือง 1 ชนิด นอกจากนี้ เป็นชนิดพันธุ์เต่าที่นำเข้ามาจากต่างประเทศอีก 2 ชนิด ในจำนวนสัตว์เลื้อยคลานทั้งหมดที่พบเป็นชนิดพันธุ์เฉพาะถิ่น 29 ชนิด (สำนักงานนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อม, 2540) (ตารางที่ 4)

สัตว์สะเทินน้ำสะเทินบก ได้มีการสำรวจพบ 141 ชนิด (ธัญญา, 2546) โดยพบว่าอยู่ในพวกกบ เขียด ถึงร้อยละ 95.03 หรือ 134 ชนิด ชนิดที่สำรวจพบน้อยที่สุด คือ กะท่าง หรือจ๊กกิมน้ำ พบเพียงชนิดเดียว สัตว์สะเทินน้ำสะเทินบกที่เป็นสัตว์เฉพาะถิ่นของไทย มีทั้งหมด 7 ชนิด (สำนักงานนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อม, 2540) (ตารางที่ 4)

ในส่วนของปลา มีรายงานว่า ปัจจุบันประเทศไทยพบปลาน้ำจืด อย่างน้อย 570 ชนิด (ขวลิตและคณะ, 2540) ในจำนวนนี้เป็นชนิดพันธุ์เฉพาะถิ่น 56 ชนิด ในส่วนของปลาทะเลและปลาน้ำกร่อย พบ 1,160 ชนิด ปลาน้ำลึก 30 ชนิด ปลาที่พบทั้งหมดนี้แยกเป็นปลากระดูกอ่อน 78 ชนิด ปลากระดูกแข็ง 1,664 ชนิด (สุภาพ และคณะ, 2539)

สำหรับสัตว์อื่นที่อาศัยอยู่ในทะเล พบว่ามีแมงดาทะเล 2 ชนิด จากที่พบทั้งหมดในโลก 4 ชนิด ซึ่งได้แก่ แมงดาจาน และแมงดาถ้วย (วิภูษิต, 2532) กุ้งทะเลที่พบในอ่าวไทย 183 ชนิด และพบหอยทะเล 1,538 ชนิด (จารุจินต์, 2543) สำหรับ

หมึกที่พบในอ่าวไทย มี 28 ชนิด เป็นหมึกกล้วย 11 ชนิด หมึกกระดอง 7 ชนิด หมึกสาย 5 ชนิด และหมึกการ์ตูน 5 ชนิด (สมนึก, 2536)

แมลงในประเทศไทยมีมากมาย โดยเฉพาะแมลงปีกแข็ง และมีเสื่อกกลางคืน สำหรับประเทศไทยยังรู้จักแมลงน้อยมาก เมื่อเทียบกับแมลงทั้งหมดในประเทศไทย เฉพาะข้อมูลจากกรมวิชาการเกษตร มีแมลงที่ทราบชื่อแล้ว 7,000 ชนิด ซึ่งเป็นเพียงร้อยละ 10 ของตัวอย่างแมลงที่มีอยู่ในกรมวิชาการเกษตร ซึ่งน้อยกว่าที่มีอยู่จริงในประเทศ และอีกร้อยละ 90 ที่เหลือยังไม่ได้มีการวินิจฉัย หรือวินิจฉัยไม่ได้ (อุแก้ว, 2536)

ขณะนี้พบว่าสัตว์ที่อยู่ในภาวะใกล้จะสูญพันธุ์ของประเทศไทย ประกอบด้วยสัตว์สะเทินน้ำสะเทินบก 2 ชนิด สัตว์เลื้อยคลาน 15 ชนิด นก 69 ชนิด และสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนม 34 ชนิด (สำนักงานนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อม, 2540)

นอกจากนี้ยังได้มีการนำสัตว์มาเลี้ยงไว้เพื่อประโยชน์ต่างๆ อีกเป็นจำนวนมากหลายชนิด เช่น สัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมจำนวน 19 ชนิด ได้ถูกนำมาใช้ประโยชน์เพื่อเป็นอาหาร ใช้แรงงาน หรือบางชนิดใช้ในการทำอุตสาหกรรม หรือบางชนิด เช่น โลมา ใช้ในการแสดงละครสัตว์ และบางชนิดใช้ในการทดลองทางวิทยาศาสตร์หรือการแพทย์

นกเป็นสัตว์เลี้ยงที่มีจำนวนชนิดมากที่สุด โดยประมาณ 96 ชนิด เป็นนกที่นำเข้ามาจากต่างประเทศ เช่น นกแก้ว นกแขกเต้า นกกระต๊อ เป็นต้น ส่วนนกที่เป็นสัตว์เลี้ยงจริง ซึ่งใช้ประโยชน์มานานและใช้บริโภค ประมาณ 11 ชนิด

การสูญเสียความหลากหลายทางชีวภาพ

นักชีววิทยาได้เห็นพ้องต้องกันว่าโลกกำลังสูญเสียสัตว์และพืชในป่าเขตร้อน อย่างน้อย 27,000 ชนิดต่อปี นอกจากนี้ป่าเขตร้อนแล้ว ความหลากหลายทางชีวภาพในระบบนิเวศอื่นๆ กำลังลดลงเช่นกัน อาทิเช่น ในแนวปะการัง พื้นที่ชุ่มน้ำ บนเกาะ และบนภูเขา แม้ว่าจำนวนชนิดพันธุ์ที่สูญหายไปในระบบนิเวศนี้รวมกันแล้วยังเทียบไม่ได้กับจำนวนชนิดพันธุ์ที่สูญหายไปนป่าเขตร้อนก็ตาม

เมื่อประเมินรวมระบบนิเวศทั้งหมดแล้วปรากฏว่า ในปัจจุบันสิ่งมีชีวิตต่างๆ ในโลกได้สูญพันธุ์ไปด้วยอัตรามากกว่า 30,000 ชนิดต่อปี จากหลักฐานพบว่าในยุคก่อนที่มนุษย์จะถือกำเนิดขึ้นมา อัตราการสูญพันธุ์โดยเฉลี่ยมีเพียง 1 ชนิดเท่านั้นที่สูญพันธุ์ในระยะเวลา 4 ปี ดังนั้นอัตราปัจจุบัน จึงสูงกว่าในยุคก่อนประวัติศาสตร์ถึง 120,000 เท่า นักชีววิทยาคาดว่าในอนาคต หากปราศจากซึ่งความพยายามอย่างใหญ่หลวงในการอนุรักษ์ โลกจะสูญเสียร้อยละ 20 ของชนิดพันธุ์ที่มีอยู่ในปัจจุบันไปในเวลา 30 ปี และร้อยละ 50 ของชนิดพันธุ์ ภายในสิ้นศตวรรษหน้า (Myers, 1993)

แม้ว่าการสูญพันธุ์เป็นวัฏจักรของธรรมชาติ แต่การสูญพันธุ์ด้วยอัตราเร่งอย่างที่เป็นอยู่ในปัจจุบันเป็นปรากฏการณ์นอกเหนือธรรมชาติ ซึ่งได้แสดงให้เห็นว่าโลกกำลังเผชิญหน้ากับความหายนะที่กำลังคืบคลานสู่ทุกชีวิตบนผืนพิภพนี้ สำหรับมวลมนุษยชาติการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพมีความหมายมากกว่าการดำรงรักษาชนิดพันธุ์หนึ่งชนิดพันธุ์ใดไว้มากกว่าการดำรงรักษาระบบนิเวศประเภทหนึ่งประเภทใด เพราะนอกเหนือไปจากนั้นมนุษย์ต้องการดำรงรักษาแหล่งอาหาร แหล่งยารักษาโรค แหล่งวัสดุใช้สอย แหล่งเครื่องนุ่งห่ม ฯลฯ เพื่อความอยู่รอดของตนเองและอนาคตของชนรุ่นต่อไป

ประเทศไทยได้ทำให้สมันตัวสุดท้ายสูญสิ้นไปจากโลก เมื่อปี พ.ศ. 2475 ในปัจจุบันมีการยืนยันแน่นอนว่า สัตว์ป่าที่ได้สูญพันธุ์ไปจากประเทศไทยแล้ว คือ สมัน (*Cervus schomburgki*) นกช้อนหอยใหญ่ (*Pseudibis gigantea*) และนกพงหญ้า (*Graminicola bengalensis*) นอกจากนี้ ไม่มีผู้ใดได้พบเห็น แรดชวา (*Rhinoceros sondaicus*) ญีปรี (*Bos sauveli*) นกกระสาปากเหลือง (*Mycteria cinerea*) นกช้อนหอยดำ (*Pseudibis papillosa*) นกกระเรียน (*Grus antigone*) และจระเข้ปากกระทุงเหว (*Tomistoma schlegelii*) ในสภาพธรรมชาติอีกต่อไปแล้ว (สำนักงานนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อม, 2539)

ปลาน้ำจืด 5 ชนิด ได้สูญพันธุ์ไปจากประเทศไทยแล้ว คือ ปลาหางไหม้ (*Balantiocheilus melanopterus*) ปลาหวีเกศ (*Platytrapius siamensis*) ปลาโจกหรือไส้ตัน (*Cyclocheilichthys lagleri*) ส่วนอีก 2 ชนิดไม่มีการตั้งชื่อสามัญคือ *Longiculture caihi* และ *Oxygaster williaminae*

ปลาน้ำจืดที่อยู่ในสภาพใกล้สูญพันธุ์ มีประมาณ 30 ชนิด ซึ่งส่วนใหญ่จะถูกจับเพื่อใช้เป็นอาหารและเป็นปลาสวยงาม เช่น ปลาที่ถูกจับมาเป็นอาหาร ได้แก่ ปลากะโห้ (*Catlacarpio siamensis*) ปลาตะลุมพุก (*Hilsa toli*) ปลานวลจันทร์น้ำจืด (*Cirrhinus microlepis*) ปลาเกด (*Ceratoglanis scleronema*) ปลาเทพา (*Pangasius sanitougeei*) ปลาที่ถูกจับเพื่อใช้เป็นปลาสวยงาม ได้แก่ ปลาหมออารีย์ (*Botia sidthimunlei*) ปลาปักเป้าทอง (*Tetrodon baileyi*) ปลาเสือดอ (*Dadnoides microlepis*) ปลาดองลาย (*Notopterus blanci*) และปลาตะพัด (*Scleropages formosus*) เป็นต้น

พะยูน (*Dugong dugon*) ผูกสุดท้ายของประเทศไทย ในปัจจุบันพบเฉพาะที่บริเวณหาดเจ้าไหม และเกาะตะลิงบึง จังหวัดตรัง (กาญจนนาชน และคณะ, 2536) จำนวนประชากรช้างป่า (*Elephas maximus*) ในธรรมชาติปัจจุบันลดลงจนเป็นที่วิตกว่าช้างจะสูญสิ้นไปจากประเทศไทย คือ มีอยู่ประมาณ 1,975 ตัวเท่านั้น ที่พบในเขตพื้นที่คุ้มครอง 47 แห่ง (มัทนา, 2534)

เช่นเดียวกับ สัตว์ พืชหลายชนิดตกอยู่ในสภาวะหายากและใกล้จะสูญพันธุ์ ประเทศไทยเคยมีชื่อเสียงระดับโลกว่า มีกล้วยไม้ป่ามากกว่า 1,000 ชนิด (OEPP, 1992) แต่ในปัจจุบันกล้วยไม้พื้นเมืองของไทยกำลังจะสูญพันธุ์ เช่น รองเท้านารีดอกขาว (*Paphiopedilum niveum*) รองเท้านารีปีกแมลงปอ (*P. sukhakulii*) เอื้องเขาแก้ว (*Rhynchostylis coelestis*) ช้างกระ (*R. gigantea*) เอื้องฟ้ามูย (*Vanda coerulea*) เอื้องสามปอยดง (*V. denisoniana*) เอื้องแซะหลวง (*Dendrobium scabrilingue*) เอื้องไม้ตึง (*D. tortile*) เป็นต้น (ก่องกานดา, 2532) จันทน์กะพ้อ (*Vatida diospyroides*) ซึ่งเป็นไม้ยืนต้นขนาดใหญ่ ดอกมีกลิ่นหอม ในปัจจุบันได้กลายเป็นพันธุ์ไม้หายาก (วีระชัย, 2536) คาดว่าพืชประมาณ 600 ชนิด เป็นพืชประจำถิ่นพบเฉพาะในประเทศไทย ประมาณ 400 ชนิดเป็นพืชที่มีภาวะใกล้จะสูญพันธุ์ และประมาณ 600 ชนิด เป็นพืชหายาก (OEPP, 1992)

การสูญเสียพันธุ์พืชไร่และสายพันธุ์ปศุสัตว์อาจฟังดูไร้ความสำคัญเมื่อมองภาพรวมของความหลากหลายทางชีวภาพทั่วทั้งประเทศ แต่การเสื่อมสลายทางพันธุกรรมในพืชและสัตว์ที่เป็นอาหารเป็นเรื่องที่น่ากังวลในการคัดเลือกปรับปรุงสายพันธุ์เพื่อให้ได้พันธุ์ที่ดีที่สุดสำหรับปัจจุบันและอนาคต ซึ่งมีพื้นที่เกษตรกรรมลดลง ในขณะที่ประชากรโลกเพิ่มขึ้นอยู่เรื่อยๆ

คาดว่าแหล่งปลูกข้าวแห่งแรกของโลกอยู่ในบริเวณประเทศไทยในปัจจุบัน (อารี, 2532) พันธุ์ข้าวป่าหลายพันธุ์ได้สูญพันธุ์ไปแล้ว พันธุ์ข้าวที่ปลูกในปัจจุบันเป็นสายพันธุ์จำนวนเล็กน้อยภายใน 200,000 สายพันธุ์ที่มีอยู่ในโลก ซึ่งได้มาจากการปลูกและคัดเลือกพันธุ์มานานนับหลายพันปี พันธุ์ผลไม้ป่า เช่น ทุเรียนป่า และมังคุดป่า ดูเสมือนว่าได้สาบสูญไปแล้ว (สมศักดิ์, 2536) นอกจากนี้ยังมีรายงานว่ามีพันธุ์สุกรพื้นเมืองของไทย เช่น พันธุ์ราด พันธุ์ไฮหล้า และควาย มีประชากรเหลือน้อยมากจนเกือบจะสูญพันธุ์ไปแล้วเช่นกัน (Scherf, 1995)

สาเหตุของการลดลงของความหลากหลาย

ทางชีวภาพ

สาเหตุของการลดลงของความหลากหลายทางชีวภาพในประเทศไทย ได้แก่ การนำมาใช้ประโยชน์มากเกินไป การค้าขายสัตว์และพืชป่าแบบผิดกฎหมาย การรบกวนแหล่งที่อยู่อาศัยตามธรรมชาติ และการสูญเสียแหล่งที่อยู่อาศัย แม้ว่าทรัพยากรชีวภาพเป็นทรัพยากรที่เกิดทดแทนได้ หมายถึง สามารถสืบพันธุ์ได้โดยธรรมชาติเมื่ออำนวยให้มนุษย์ได้เก็บเกี่ยวนำไปใช้ประโยชน์ แต่ทว่าในอดีตการล่าสัตว์มากเกินไปส่งผลให้ประชากรและชนิดของสัตว์ป่าลดลง

การล่าสัตว์ได้ทำให้สัตว์เฉพาะถิ่นหลายชนิดสูญพันธุ์ เช่น สมัน ซึ่งอาศัยในป่าดงดิบที่ลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยาตอนกลางของประเทศไทย เมื่อสัตว์เฉพาะถิ่นสูญพันธุ์นั้นคือการสูญพันธุ์ไปจากโลกด้วย

การค้าสัตว์และพืชป่าอย่างผิดกฎหมายเป็นการคุกคามโดยตรงอีกประการหนึ่งต่อความหลากหลายทางชีวภาพ ความต้องการสัตว์และพืชชนิดหายาก ได้ทำให้ราคาของสิ่งมีชีวิตชนิดนั้นสูงมาก และทำให้สัตว์และพืชที่กำลังจะสูญพันธุ์ต้องเผชิญกับการล่าและการขุดถอนอย่างผิดกฎหมาย เพื่อการบริโภคอุปโภคในท้องถิ่นและเพื่อส่งออก การกระทำเช่นนี้เป็นเหตุให้เกิดการลดประชากรของสัตว์และพืชป่าลงอย่างรวดเร็ว จนบางชนิดได้สูญพันธุ์ไปในที่สุด

การคุกคามที่รุนแรงที่สุดต่อการรักษาความหลากหลายทางชีวภาพ ได้แก่ การรบกวนสภาพที่อยู่อาศัยตามธรรมชาติและระบบนิเวศ การเปลี่ยนแปลงพื้นที่ป่าไม้ทั้งป่าดิบชื้นและป่าชายเลน การก่อสร้างอ่างเก็บน้ำและเขื่อนพลังน้ำ ความเป็นเมืองการท่องเที่ยวและภาวะมลพิษ ล้วนแต่ก่อให้เกิดการลดลงของจำนวนประชากรพืชและสัตว์ป่าและเกิดการคุกคามต่อชีวิตในป่า

การตัดฟันไม้จากป่าธรรมชาติได้ก่อให้เกิดผลกระทบอย่างลึกซึ้งต่อความหลากหลายทางชีวภาพในระบบนิเวศ โดยลดจำนวนไม้ยืนต้นลงและทำให้โครงสร้างของป่าเปลี่ยนแปลงไป ไม้ใหญ่ในป่าให้อาหารและให้ที่อยู่อาศัยแก่สัตว์ป่า ไม้ใหญ่หลาย ๆ ต้นควบคุมโครงสร้างของป่าและสภาพภูมิอากาศในระบบนิเวศป่าไม้ที่ไม่ได้ถูกตัดฟันมีการทับถมของไม้ที่ตายลงและสะสมธาตุอาหารในพื้นที่ป่าอันเป็นที่อยู่อาศัยของหลายชนิดพันธุ์สัตว์และจุลินทรีย์ การตัดไม้และเก็บเกี่ยวซากไม้เป็นผลให้ความหลากหลายของชนิดพันธุ์ในป่าลดลงด้วย ซึ่งรวมทั้งจุลินทรีย์ สัตว์ไม่มีกระดูกสันหลัง และพืชสมุนไพรรวม

ในอดีตกาลระบบการให้สัมปทานตัดไม้ไม่ได้เอื้ออำนวยให้ผู้รับสัมปทานมีแรงจูงใจในการใช้ประโยชน์ของไม้ในรูปแบบที่ยั่งยืน การทำไม้มากเกินไปเป็นตัวอย่างหนึ่งของการใช้ประโยชน์เกินพอดี และมีอัตราที่สูงเกินศักยภาพในการขยายพันธุ์ของป่านั้น ในขณะที่การปลูกป่าซึ่งเป็นบทบังคับของระบบสัมปทานไม่สามารถชดเชยได้ทัน และไม่ได้ถูกดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพ การตัดฟันไม้โดยผิดกฎหมายได้ช่วยเร่งให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพื้นที่ป่าไม้ หลังจากที่นายทุนได้ตัดฟันไม้ขนาดใหญ่และกลางไปแล้ว ชาวบ้านก็จะตามทางซักลากไม้เข้าไปตัดไม้ขนาดเล็ก และเปลี่ยนพื้นที่ป่าไม้ให้เป็นพื้นที่เกษตรกรรม ป่าไม้พร้อมด้วยชีวิตในป่าจึงได้สูญเสียอย่างถาวรให้แก่การเกษตร

แนวโน้มในอนาคต

การสูญเสียความหลากหลายทางชีวภาพในประเทศไทยยังคงมีอยู่เรื่อยไป โดยไม่สามารถหยุดยั้งหรือแม้แต่ชะลอลงได้ แม้ว่าหลายหน่วยงานในประเทศไทยได้ดำเนินการมาเป็นเวลานานทั้งด้านกฎหมายบริหารและนโยบายเพื่อรักษาพื้นที่ป่าไม้ แหล่งนิเวศทางทะเล แหล่งน้ำจืด ประเทศไทยยังคงต้องใช้ความพยายามอีกมากและอย่างจริงจัง ในการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ

เหตุผลสำคัญอย่างยิ่งที่ทำให้ประเทศไทยยังคงต้องสูญเสียความหลากหลายทางชีวภาพอยู่เรื่อยๆ ไปในอัตราเร่งที่ไม่อาจชะลอลงได้ เนื่องจากสังคมไทยมิได้มีจิตสำนึกและมีความรักธรรมชาติอย่างจริงจัง อีกทั้งความปรารถนาที่จะรักษาธรรมชาติไว้เพื่อชนรุ่นต่อไปไม่เคยถูกแสดงออกอย่างชัดเจน ความตระหนักถึงคุณค่าของความหลากหลายทางชีวภาพมีอยู่ในเฉพาะบุคคล และความเข้าใจอย่างแจ่มแจ้งถึงผลที่จะเกิดขึ้นในอนาคตอันสืบเนื่องมาจากการที่ความหลากหลายทางชีวภาพถูกทำลายยังมีไม่พอเพียง

อาจเป็นเพราะสังคมไทยมิได้ถูกกระตุ้นด้วยข้อมูลข่าวสาร อาจเป็นเพราะเยาวชนมิได้ถูกปลูกฝังให้มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ธรรมชาติ อาจเป็นเพราะภัยพิบัติที่เกิดขึ้นจากการทำลายธรรมชาติยังไม่มากพอที่จะทำให้ระลึกถึงคุณค่าของธรรมชาติ

ความพยายามของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องยังไม่อาจประสบความสำเร็จ เนื่องจากองค์กร สถาบัน และบุคลากร ยังไม่ได้รับการสนับสนุนและส่งเสริมเท่าที่ควร ทั้งทางด้านการเงินและการฝึกอบรมให้มีความเชี่ยวชาญ เฉพาะด้านนักอนุกรมวิธานในประเทศไทยมีประมาณ 30 คน งานวิจัยอนุกรมวิธาน งานวิจัยระบบนิเวศ มิใช่เป็นงานที่มีความสำคัญสูงในหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง การศึกษาวิจัยจึงขึ้นอยู่กับความสนใจ และความพยายามเป็นส่วนบุคคล อีกทั้งเจ้าหน้าที่ซึ่งรับผิดชอบดูแลพื้นที่คุ้มครองทั่วประเทศไทย ยังคงไม่ได้รับการฝึกอบรมโดยเฉพาะให้มีความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพ

นอกจากนั้น นโยบายและแผนงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพไม่เคยมีการประสานผนวกเข้าด้วยกัน นโยบายการปลูกป่าและเกษตรกรรมที่ใช้พืชชนิดเดียว จึงมีผลต่อความหลากหลายทางชีวภาพในป่าธรรมชาติ และในการเกษตรอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ การพัฒนาเพื่อที่อยู่อาศัย การคมนาคมขนส่ง การพลังงาน การชลประทาน ล้วนแล้วแต่ใช้พื้นที่ธรรมชาติอย่างสิ้นเปลือง

ในมุมมองของการพัฒนาเศรษฐกิจ ธรรมชาติเป็นทรัพยากร และความหลากหลายทางชีวภาพเป็นเพียง “ทฤษฎี” หลายหน่วยงานได้สนองต่อการเร่งรัดพัฒนาเศรษฐกิจ โดยการเก็บเกี่ยวทรัพยากรชีวภาพอย่างหนักเพื่อเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์หลายหน่วยงานได้เน้นการฟื้นฟูระบบนิเวศด้วยชนิดพันธุ์พืชเศรษฐกิจ มุมมองที่ปราศจากความวิตกห่วงใยอย่างจริงจังถึงการอยู่รอดของความหลากหลายทางชีวภาพตามธรรมชาติ ทำให้การอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพไม่เป็นผลเท่าที่ควร อนาคตของความหลากหลายทางชีวภาพในประเทศไทยอยู่ในภาวะล่อแหลม ความพยายามในการอนุรักษ์ของประเทศไทยไม่สามารถที่จะทันการณ์ต่ออัตราการทำลาย หลายๆ ปัจจัยเอื้ออำนวยต่อการใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างสิ้นเปลือง ในขณะที่ปัจจัยที่เอื้ออำนวยต่อการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืนยังไม่พอเพียง

Table 1 Endemic fern species

ตารางที่ 1 ชนิดของเฟินที่เป็นพืชเฉพาะถิ่น

Family	Scientific name ชื่อวิทยาศาสตร์	Habitat แหล่งที่พบ	Locality จังหวัด
SELAGINELLACEAE	<i>Selaginella lindhardii</i> ดอกหิน	Terrestrial in bamboo forest or on shady brick-walls at low altitudes. ในป่าไผ่หรือซอกหินปูน บริเวณที่ราบต่ำ	Tak, Bangkok, Ratchaburi ตาก, กรุงเทพฯ, ราชบุรี
HYMENOPHYLLACEAE	<i>Crepidomanes megistostomum</i>	On wet rocks in tropical evergreen forest at about 500 m. alt. ผาหินที่ขึ้นในป่าดิบชื้นที่ระดับความสูง 500 เมตร	Thung Salaeng Luang; Phitsanulok, Phangnga ทุ่งแสลงหลวง จ.พิษณุโลก, พังงา
PAKERIACEAE	<i>Cheilanthes delicatula</i>	Without record of habitat, probably in crevices of rocks. ไม่มีข้อมูล แต่คาดว่าอาจจะพบที่บริเวณระหว่างรอยแตกของก้อนหิน	Doi Inthanon; Chiang Mai ดอยอินทนนท์ จ.เชียงใหม่
	<i>Cheilanthes siamensis</i>	On limestone cliff at 350–500 m. alt. บนหน้าผาหินปูนที่ความสูง 350– 500 เมตร	Doi Suthep; Chiang Mai ดอยสุเทพ จ.เชียงใหม่
	<i>Cheilanthes pseudoarqentea</i>	On calcareous rocks on cliffy mountain ridge near commit, 1,900 –2,100 m. alt. หินปูน บนหน้าผาตามสันเขาใกล้ยอดเขาที่ระดับความสูง 1,900–2,100 เมตร	Doi Chiang Dao; Chiang Mai ดอยเชียงดาว จ.เชียงใหม่
ADIANTACEAE	<i>Adiantum siamense</i> ก้านดำทุ่งสง	On limestone cliffs in light shade at low altitudes near Thung Song, known only in this locality. บนหน้าผาหินปูนในที่ร่มที่ระดับต่ำ	Thung Song; Nakhon Si Thammarat ทุ่งสง จ.นครศรีธรรมราช
VITTARIACEAE	<i>Antrophyum winitii</i>	Gregarious on bark of trees in semi-evergreen jungle at 520 m. alt. พบเป็นกลุ่มบนเปลือกไม้ที่ระดับความสูง 520 เมตร	Chiang Rai เชียงราย
PTERIDACEAE	<i>Pteris phluangensis</i> เฟินที่รัฐภูหลวง	On rather dry slopes in dry evergreen forest at about 800 m. พบบริเวณที่สูงชันในป่าดิบแล้งที่ระดับความสูงประมาณ 800 เมตร	Phu Luang; Loei ภูหลวง จ.เลย
ASPENIACEAE	<i>Asplenium siamense</i>	Sandstone rock at about 1,300 m. alt. known only by the type collection. บนหินทรายระดับความสูงประมาณ 1,300 เมตร	Phu Kradung; Loei ภูกระดึง จ.เลย
LOMARIOPSIDACEAE	<i>Elaphoglossum dumrongii</i>	On moist cliffs by streams or on mossy rocks in stream-beds in dense evergreen forest at about 1,100–1,200 m. alt.	Phu Kradung; Loei

		บนหน้าผาที่มีความชื้นบริเวณริมลำธาร หรือ พบบนก้อนหินใต้ท้องน้ำที่มีมอสขึ้นปกคลุม ในบริเวณป่าดิบที่หนาแน่นที่ระดับความสูง 1,100–1,200 เมตร	ภูกระดึง จ.เลย
	<i>Lomagramma grossoserrata</i>	At 620–880 m. alt. ที่ระดับความสูง 620–880 เมตร	Phrae แพร่
DRYOPTERIDACEAE	<i>Polystichum attenuatum</i>	Terrestrial on humus-rich mountain slopes in dense evergreen forest at 1,200–1,800 m. alt. ป่าดิบชื้นที่อุดมสมบูรณ์และพื้นดินปกคลุมไปด้วยอินทรีย์สารที่ระดับความสูง 1,200–1,800 เมตร	Chiang Mai, Loei, Kanchanaburi เชียงใหม่, เลย, กาญจนบุรี
	<i>Dryopteris rheophila</i>	On sandstand boulders in streamlet at 1,000–1,200 m. alt. บนหินทรายที่อยู่ในลำธารที่ระดับความสูง 1,000–2,000 เมตร	Chiang Rai, Chiang Mai เชียงราย, เชียงใหม่
	<i>Heterogonium hennipmanii</i>	Moist evergreen forest along streamlets, ca 800 m. alt. ป่าดงดิบชื้นตามบริเวณลำน้ำที่ระดับความสูง ประมาณ 800 เมตร	Doi Musoe; Tak ดอยมูเซอ จ.ตาก
	<i>Tectaria gymnosora</i>	Terrestrial near streams in evergreen forest, 700–800 m. alt. พื้นดินใกล้ลำน้ำในป่าดงดิบที่ระดับความสูง 700–800 เมตร	Phitsanulok, Nakhon Nayok พิษณุโลก, นครนายก
	<i>Ctenitis dumrongii</i>	On moist banks of streamlets in dense evergreen forest at medium altitudes. ริมฝั่งลำน้ำในป่าดงดิบที่ระดับความสูง ปานกลาง	Loei เลย
THELYPTERIDACEAE	<i>Thelypteris siamensis</i>	On humus-rich mountain slopes in evergreen forest at 1,200–1,400 m. alt. ด้านลาดชันของภูเขาบริเวณป่าดิบชื้นที่อุดมไปด้วยอินทรีย์สารปกคลุมพื้นดินที่ระดับความสูง 1,200–1,400 เมตร	Phetchabun, Loei เพชรบูรณ์, เลย
ATHYRIACEAE	<i>Diplazium siamense</i>	On humus-rich mountain slopes in mixed or evergreen forests at 850–1,500 m. alt. ด้านลาดชันของภูเขาบริเวณป่าเบญจพรรณหรือป่าดิบชื้นที่อุดมไปด้วยอินทรีย์สารปกคลุมพื้นดิน พบบริเวณที่ระดับความสูง 850–1,500 เมตร	Chiang Mai, Chiang Rai, Phitsanulok, Phrae, Phetchabun, Loei เชียงใหม่, เชียงราย, พิษณุโลก, แพร่, เพชรบูรณ์, เลย
POLYPODIACEAE	<i>Pyrrosia heteractis</i> var. <i>minor</i>	On mossy tree-trunks or on rocks at ridge in evergreen forest at high altitudes (1,400–2,000 m.).	Chiang Mai, Tak, Phitsanulok

เถาหิน	บนลำต้นของต้นไม้หรือบนก้อนหินที่ปกคลุมไปด้วยมอสในป่าดงดิบที่ระดับความสูง 1,400–2,000 เมตร	เชียงใหม่, ตาก, พิษณุโลก
<i>Lepisorus oosphaerus</i>	On branches of trees at 1,500–1,650 m. alt. บนกิ่งก้านของต้นไม้ พบบริเวณที่ระดับความสูง 1,500–1,650 เมตร	Chiang Mai เชียงใหม่
<i>Crypsinus hirsutus</i>	Gregarious on rocks or rocky soil in exposed or comparatively dry places as well as in shaded or moist situations at 1,000–1,800 m. alt. พบขึ้นเป็นกลุ่มตามก้อนหิน หรือที่แห่งในร่มหรือที่ที่มีความชื้นเหมาะสม	Chiang Rai, Chiang Mai, Phitsanulok เชียงใหม่, เชียงราย, พิษณุโลก
<i>Arthromeris phuluangensis</i>	On mossy tree-trunks or on mossy rocks in evergreen forest at ridge at 1,500–1,600 m. alt. บนลำต้นหรือบนก้อนหินที่มีมอสขึ้นปกคลุมในป่าดงดิบที่ระดับความสูง 1,500–1,600 เมตร	Phitsanulok, Loei พิษณุโลก, เลย
<i>Polypodium garrettii</i>	On mossy tree-trunks in dense forests in limestone areas at 1,000–1,800 m. alt. บนลำต้นของต้นไม้ที่มีมอสขึ้นปกคลุมในป่าดิบบริเวณที่มีหินปูนที่ระดับความสูง 1,000–1,800 เมตร	Chiang Mai เชียงใหม่
GRAMMITIDACEAE <i>Xiphopteris khaoluangensis</i>	On mossy tree-trunks in dense evergreen forest at ridge of high altitude. บนลำต้นของต้นไม้ที่มีมอสขึ้นปกคลุมในป่าดิบที่หนาแน่นบริเวณที่ค่อนข้างสูง	Nakhon Si Thammarat, Yala นครศรีธรรมราช, ยะลา

Sources: Flora of Thailand Vol. 3(4), 1989

Table 2 Endemic monocotyledon species

ตารางที่ 2 ชนิดของพืชใบเลี้ยงเดี่ยวที่เป็นพืชเฉพาะถิ่น

Family	Scientific name ชื่อวิทยาศาสตร์	Habitat แหล่งที่พบ	Locality จังหวัด
APOSTASIACEAE	<i>Neuwiedia siamensis</i>	River valley, between 400 and 800 m. altitude. ลำธารในหุบเขา ที่ระดับความสูง 400–800 เมตร	Kanchanaburi, Ratchaburi กาญจนบุรี, ราชบุรี
LOWIACEAE	<i>Orchidantha siamensis</i>	The author has collected the species near Bacho Falls, at the type locality. Here it grows in black humus soil in evergreen forest near waterfall on the forest floor over large areas. น้ำตกบาเจาะ	Narathiwat, Phatthalung นราธิวาส, พัทลุง
TRIURIDACEAE	<i>Sciaphila thaidanica</i>	Near stream in evergreen hillside forest on black humus soil. ใกล้ลำน้ำในป่า ซึ่งมีซากอินทรีย์วัตถุอยู่บริเวณ หน้าดินที่ระดับความสูง 1,000 เมตร	Doi Suthep; Chiang Mai ดอยสุเทพ จ.เชียงใหม่
SMILACACEAE	<i>Smilax zeylanica</i> var. <i>bemsleyana</i>	Tropical evergreen forest altitudes of 600 to 1,100 m. ป่าดงดิบที่ระดับความสูง 1,100 เมตร	Doi Inthanon, Doi Suthep; Chiang Mai ดอยอินทนนท์, ดอยสุเทพ จ.เชียงใหม่
	<i>Smilax siamensis</i>	Tropical evergreen forest up to 1,100 m. ป่าดงดิบที่ระดับความสูง 1,100 เมตร	Chiang Mai, Kanchanaburi เชียงใหม่, กาญจนบุรี
	<i>Smilax micro-china</i> ห้วยข้าวเย็น	Open grassy pine forest at 1,300 m. ทุ่งหญ้าบริเวณป่าสนที่ระดับความสูง 1,300 เมตร	Phu Kradung; Loei ภูกระดึง จ.เลย
XYRIDACEAE	<i>Xyris kradungensis</i>	In open, grassy pine forests at 1,300 m. altitudes. ทุ่งหญ้าบริเวณป่าสนที่ระดับความสูง 1,300 เมตร	Phu Kradung; Loei ภูกระดึง จ.เลย
CYPERACEAE	<i>Frimbristylis smitinandii</i> หญ้ากาบแดง	Sandy soil at edge of sandstone rocks, 100 m. ดินทรายตามแนวขอบเขาหินทราย ที่ระดับ ความสูง 100 เมตร	Nong Khai หนองคาย
	<i>Frimbristylis prabatensis</i>	In seasonally wet area over rocks on margin of dry deciduous dipterocarp forest, ca 200 m. พื้นที่ชื้นตามฤดูกาล บนหินตามแนวขอบ ป่าเต็งรัง ที่ระดับความสูงประมาณ 200 เมตร	Udon Thani อุดรธานี
	<i>Frimbristylis sleumeri</i>	Swampy grassland, pine savanna, 1,300 m. ทุ่งหญ้าในหนองน้ำ ทุ่งหญ้าผสมป่าสน ที่ระดับความสูง 1,300 เมตร	Loei เลย
	<i>Frimbristylis savannicola</i> หญ้าหนวดแมว	Savanna grassland, 1,100 m. ทุ่งหญ้า ที่ระดับความสูง 1,100 เมตร	Loei เลย

<i>Frimbristylis trichoides</i>	Shallow water in open bog pools, generally growing with mosses, up to 1300 m. พืชน้ำตื้นในบึงเปิด โดยทั่วไปเติบโตกับมอส ในพื้นที่สูงกว่า 1,300 เมตร ขึ้นไป	Nakhon Ratchasima, Prachin Buri นครราชสีมา, ปราจีนบุรี
<i>Frimbristylis spicigera</i>	Sandy river banks, 200 m. ฝั่งแม่น้ำที่เป็นทราย ที่ระดับความสูง 200 เมตรนครพนม	Nakhon Phanom
<i>Frimbristylis psammophila</i>	Sandy river banks, 200 m. ฝั่งแม่น้ำที่เป็นทราย ที่ระดับความสูง 200 เมตร นครพนม	Nakhon Phanom
<i>Frimbristylis brunncoides</i>	Sandy river banks, 200 m. ฝั่งแม่น้ำที่เป็นทราย ที่ระดับความสูง 200 เมตร นครพนม	Nakhon Phanom
<i>Schoenus smitinandii</i>	Wet ground, 150 m. พื้นที่ฉ่ำน้ำ ที่ระดับความสูง 150 เมตร	Roi Et ร้อยเอ็ด
<i>Carex indica</i> var. <i>microcarpa</i>	Forest, 1,100 m. ในป่า ที่ระดับความสูง 1,100 เมตร	Chiang Mai เชียงใหม่
<i>Carex subinclinata</i>	Evergreen and bamboo forest, 1,100–1,300 m. ในป่าดงดิบ และป่าไผ่ ที่ระดับความสูง 1,100–1,300 เมตร	Phetchabun, Loei เพชรบูรณ์, เลย
<i>Carex thailandica</i> หญ้ากระทิง	Dry evergreen forest, 100–500 m. ในป่าดิบแล้ง ที่ระดับความสูง 100–500 เมตร	Phetchabun, Nakhon Ratchasima, Saraburi, Phetchaburi เพชรบูรณ์, นครราชสีมา, สระบุรี, เพชรบุรี
<i>Carex cataphyllodes</i>	Evergreen forest, 1,200–1,300 m. ในป่าดงดิบ ที่ระดับความสูง 1,200–1,300 เมตร	Kanchanaburi กาญจนบุรี
<i>Carex juvenilis</i>	Open areas in dry mixed or evergreen forest, 200–600 m. พื้นที่โล่ง ในป่าผสมแล้ง หรือป่าดงดิบ ที่ระดับความสูง 200–600 เมตร	Phitsanulok, Phetchaburi พิษณุโลก, เพชรบุรี
<i>Carex phyllocaula</i>	In thickets and open grassy ground, 1,500–2,100 m. ในพื้นที่ชื้นดินหนา และพื้นที่หญ้าในที่โล่ง ที่ระดับความสูง 1,500–2,100 เมตร	Chiang Mai เชียงใหม่
<i>Carex speciosa</i> subsp. <i>platyrrhina</i>	Forest, scrub or open grassy hillsides, 800–2,500 m. ในป่า และในป่าละเมาะ หรือพื้นที่หญ้าในที่โล่ง ริมน้ำ ที่ระดับความสูง 800–2,500 เมตร	Chiang Mai, Nakhon Ratchasima เชียงใหม่, นครราชสีมา
<i>Carex speciosa</i> subsp. <i>latifolia</i>	Forest, scrub or open grassy hillsides, 1,100–1,200 m. ในป่า และในป่าละเมาะ หรือพื้นที่หญ้าในที่โล่ง ริมน้ำ ที่ระดับความสูง 1,100–1,200 เมตร	Chiang Mai, Chaiyaphum เชียงใหม่, ชัยภูมิ
<i>Carex lageniformis</i>	Evergreen forest, along river margins, 600–1,400 m. ในป่าดงดิบ ตามริมน้ำ ที่ระดับความสูง 600–1,400 เมตร	Sakon Nakhon, Chaiyaphum, Chanthaburi สกลนคร, ชัยภูมิ, จันทบุรี

Table 3 Endemic dicotyledon species

ตารางที่ 3 ชนิดของพืชใบเลี้ยงคู่ที่เป็นพืชเฉพาะถิ่น

Family	Scientific name ชื่อวิทยาศาสตร์	Habitat แหล่งที่พบ	Locality จังหวัด
SCHISANDRACEAE	<i>Kadsura ananosma</i>	Altitude 1,460 m. ที่ระดับความสูง 1,460 เมตร	Doi Inthanon; Chiang Mai ดอยอินทนนท์ จ.เชียงใหม่
THEACEAE	<i>Gordonia dalglieshiara</i>	In or along the edge of evergreen forest from low to medium altitude (900–2,100 m.). ในหรือตามแนวริมป่าดงดิบจากระดับความสูง 900–2,100 เมตร	Doi Suthep, Doi Inthanon; Chang Mai, Phangnga, Trang ดอยสุเทพ, ดอยอินทนนท์ จ.เชียงใหม่, พังงา, ตรัง
	<i>Camellia connata</i>	In evergreen forest, often by streams or shaded places from low to medium altitudes (800–2,000 m.). ในป่าดงดิบ ริมลำห้วยหรือในร่ม ในระดับความสูง 800–2,000 เมตร	Chiang Mai, Loei, Saraburi, Ranong, Surat Thani เชียงใหม่, เลย, สระบุรี, ระนอง, สุราษฎร์ธานี
	<i>Pyrenaria garrettiana</i>	Scattered in dry or humid mixed evergreen forest, altitudes 100–1,850 m. กระจายอยู่ในป่าดิบชื้นผสม หรือดิบแล้ง ระดับความสูง 100–1,850 เมตร	Chiang Mai, Kanchanaburi, Ranong เชียงใหม่, กาญจนบุรี, ระนอง
	<i>Adinandra oblonga</i>	the peninsular region are characterized by the much shorter (less than 8 mm. long) pedicels. บริเวณคาบสมุทรมที่มีดินตะกอนลิกไม่เกิน 8 มม.	Sukhothai, Nakhon Si Thammarat, Pattani, Songkhla, Trang สุโขทัย, นครศรีธรรมราช, ปัตตานี, สงขลา, ตรัง
	<i>Eurya nitida</i> var. <i>siamensis</i>	On edges and slopes in open grassy or evergreen forests, from low to medium alt. (800–1,800 m.). บริเวณสันเขาและที่สูงชัน ทุ่งหญ้าและป่าไม้ผลัดใบที่ระดับความสูง 800–1,800 เมตร	Doi Suthep; Chiang Mai, Loei, Chaiyaphum, Nakhon Ratchasima ดอยสุเทพ จ.เชียงใหม่, เลย, ชัยภูมิ, นครราชสีมา
MEGNOLIACEAE	<i>Manglietia garrettii</i>	In lower montane forest, on bamboo covered hill or near crest of ridge at medium alt. (1,320–1,850 m.). ป่าดิบเขาระดับต่ำ ป่าไผ่ และบริเวณสันเขา ที่ระดับความสูง 1,320–1,850 เมตร	Doi Inthanon; Chiang Mai ดอยอินทนนท์ จ.เชียงใหม่
	<i>Talauma siamensis</i>	In tropical evergreen forest at low (50–800 m.) altitude, often by streams, also on limestone hills. ในป่าดิบชื้นเขตร้อน ระดับความสูง 50–800 เมตร บ่อยครั้งพบริมลำธาร, บนเขาหินปูน	Chanthaburi, Trat, Kanchanaburi จันทบุรี, ตราด, กาญจนบุรี
	<i>Michelia rajaniana</i>	In lower montane forest, or found at the edge of hill slope, at medium altitudes (1,000–1,300 m.). ป่าดิบเขาระดับต่ำ หรือพบที่ริมไหล่เขาที่ระดับความสูง 1,000–1,300 เมตร	Chiang Mai, Phrae เชียงใหม่, แพร่

EBENACEAE	<i>Diospyros bambuseti</i> มะเกลืออรัญญู	In upper mixed deciduous forest alt. 50 m. ในป่าผสมผลัดใบที่ระดับความสูง 50 เมตร	Prachin Buri ปราจีนบุรี
	<i>Diospyros kerrii</i> ตะโกดำ มะพลับดง	In dry evergreen forest, alt. 500–1,000 m. ในป่าดงดิบแล้งระดับความสูง 500–1,000 เมตร	Chiang Mai, Phetchabun เชียงใหม่, เพชรบูรณ์
	<i>Diospyros winitii</i> มะพลับเจ้าคุณ	In dry evergreen forest, alt. 200–1,000 m. ในป่าดงดิบแล้งที่ระดับความสูง 200–1,000 เมตร	Chiang Mai, Lampang, Nan, Phitsanulok, Tak เชียงใหม่, ลำปาง, น่าน, พิษณุโลก, ตาก
	<i>Diospyros gracilis</i> กาจ มะหวีด	In dry evergreen forest, on limestone, alt. 50–300 m. ป่าดงดิบแล้งและภูเขาหินปูนระดับความสูง 50–300 เมตร	Nakhon Ratchasima, Lop Buri, Saraburi นครราชสีมา, ลพบุรี, สระบุรี
	<i>Diospyros pubicalix</i> ด่าง, อิน	In scrub forest, alt. 10–50 m. ป่าละเมาะที่ระดับความสูง 10–50 เมตร	Surat Thani สุราษฎร์ธานี
	<i>Diospyros fulvopilosa</i> มะเกลือดง, เกล็ดดง	Near streams in evergreen forest, alt. 50–100 m. ใกล้ลำห้วยในป่าดงดิบที่ระดับ ความสูง 50–100 เมตร	Krabi, Satun กระบี่, สตูล
	<i>Diospyros coactanea</i> ลำตาควาย	In mixed deciduous forest, alt. 300–400 m. ในป่าผสมผลัดใบ ระดับความสูง 300–400 เมตร	Mae Hong Son, Lampang, Phitsanulok แม่ฮ่องสอน, ลำปาง, พิษณุโลก
	<i>Diospyros scalaiformis</i>	In evergreen forest, alt. 150–300 m. ในป่าดงดิบ ระดับความสูง 150–300 เมตร	Surat Thani สุราษฎร์ธานี
	<i>Diospyros collinsae</i>	In tropical evergreen forest, alt. 50 m. ในป่าดิบชื้น ระดับความสูง 50 เมตร	Chon Buri, Narathiwat ชลบุรี, นราธิวาส
	<i>Diospyros longepilosa</i>	In scrub and evergreen forest, near sea, alt. under 50 m. ในป่าละเมาะ และป่าดิบชื้นใกล้ทะเล ระดับ ความสูงต่ำกว่า 50 เมตร	Ranong ระนอง
	<i>Diospyros thaiensis</i> มะพลับเล็บนาง	In evergreen forest, alt. 200–300 m. ป่าดงดิบที่ระดับความสูง 200–300 เมตร	Ranong ระนอง
LEGUMINOSAE– CAESALPINIOIDEAE	<i>Bauhinia viridescens</i> var. <i>hirsuta</i> กาหลงเขา	Along the limestone ridge from Three Pagodas Pass to Kanchanaburi ตามสันเขาของภูเขาหินปูน บริเวณด่านเจดีย์ สามองค์	Kanchanaburi กาญจนบุรี
	<i>Bauhinia winitil</i> คิ้วนาง อรพิม	Dry open deciduous forest and thorny scrub ป่าเบญจพรรณแล้งและไม้พุ่มหนาม	Nakhon Sawan, Saraburi, Kanchanaburi นครสวรรค์, สระบุรี, กาญจนบุรี
	<i>Bauhinia strychnifolia</i>	In lowland deciduous dipterocarp forest and savana. In area which	Chiang Mai, Kamphaeng Phet, Lampang, Nakhon Sawan,

		are burned annually it become a prostrate shrub ; also along road side at lower altitudes.	Sukhothai
ขยันท สยาน		ในป่าเต็งรังต่ำและทุ่งหญ้า บริเวณซึ่งถูกไฟไหม้ทุกปี ตามข้างถนนที่ระดับต่ำ	เชียงใหม่, กำแพงเพชร, ลำปาง, นครสวรรค์, สุโขทัย
	<i>Bauhinia tubicalyx</i>	On limestone rocks in evergreen forests at lower altitudes. บนหินปูนในป่าดงดิบที่ระดับต่ำ	Surat Thani, Krabi สุราษฎร์ธานี, กระบี่
	<i>Bauhinia concreta</i>	Limestone hill, at 50–250 m. alt. ภูเขาหินปูนที่ระดับความสูง 50–250 เมตร	Surat Thani สุราษฎร์ธานี
	<i>Pterolobium micranthum</i>	In thickets, fringes, hedges at low attitudes. พุ่มไม้บริเวณชายป่า	Prachuap Khirikhan ประจวบคีรีขันธ์
	<i>Crudia speciosa</i>	Lowland tropical rain forest under 100 m. alt. ในป่าดิบชื้นที่ระดับต่ำกว่า 100 เมตร	Phangnga, Surat Thani พังงา, สุราษฎร์ธานี
LEGUMINOSAE- MIMOSOIDEAE	<i>Acacia craibii</i>	Along streams in dry evergreen forest, alt. 150 m. ขึ้นตามลำน้ำในป่าดิบแล้งที่ระดับ 150 เมตร	Kanchanaburi กาญจนบุรี
	<i>Pithecellobium tenue</i>	Recorded both from poor mixed deciduous forests and bamboo jungles in limestone area and from dry evergreen forests on granitic rock, alt. 200–900 m. ป่าเบญจพรรณที่ไม่สมบูรณ์และป่าไผ่ บริเวณภูเขาหินปูนและป่าดงดิบแล้ง บริเวณภูเขาหินแกรนิตที่ระดับความสูง 200–900 เมตร	Tak, Nakhon Sawan, Kanchanaburi ตาก, นครสวรรค์, กาญจนบุรี
ARISTOLOCHIACEAE	<i>Aristolochia helix</i>	On limestone rocks. ภูเขาหินปูน	Phangnga, Krabi พังงา, กระบี่
	<i>Aristolochia kerrii</i>	All type of forests, up to 1,370 m. altitude. พบในป่าทุกชนิด ตั้งแต่ที่ระดับความสูง 1,370 เมตรขึ้นไป	Chiang Mai, Phayao, Mae Hong Son, Khon Kaen, Kanchanaburi, Surat Thani เชียงใหม่, พะเยา, แม่ฮ่องสอน, ขอนแก่น, กาญจนบุรี, สุราษฎร์ธานี
	<i>Aristolochia grandis</i>	In evergreen and dry evergreen forests often by streams, at 750–1,300 m. altitude ในป่าดงดิบ ป่าดงดิบแล้งที่ระดับความสูง 750–1,300 เมตร	Doi Suthep; Chiang Mai ดอยสุเทพ จ.เชียงใหม่
BIGNONIACEAE	<i>Barnettia pagetii</i>	Confined to dry limestone hills. พบเฉพาะภูเขาหินปูนที่มีสภาพแห้งแล้ง	Bangkok, Phetchaburi, Ratchaburi, Kanchanaburi, Uthai Thani กรุงเทพฯ, เพชรบุรี, ราชบุรี, กาญจนบุรี, อุทัยธานี

	<i>Barnettia kerrii</i>	Confined to dry limestone hills.	Nakhon Sawan, Khon Kaen, Saraburi
	แคผู้	พบเฉพาะภูเขาหินปูนที่มีสภาพแห้งแล้ง	นครสวรรค์, ขอนแก่น, สระบุรี
GENTAINACEAE	<i>Canscora hexagona</i> Hosseus	At foot of rocks in shade, up to 300 m. alt. พบบริเวณที่ร่มเงาด้านล่างของโขดหินไปจนถึงที่ระดับความสูง 300 เมตร	Chiang Mai, Nakhon Ratchasima เชียงใหม่, นครราชสีมา
	<i>Exacum sutaepense</i> Hosseus	Open grassy ground, at 1,500–1,700 m. alt. ทุ่งหญ้าโล่ง และบริเวณพื้นที่ที่มีความสูง 1,500–1,700 เมตร	Doi Suthep; Chiang Mai, Kanchanaburi ดอยสุเทพฯ จ.เชียงใหม่, กาญจนบุรี
	<i>Exacum sutaepense</i> forma <i>gracile</i>	Shrubby ridge on top area, at 1,200–1,300 m. alt. บริเวณพุ่มไม้บนที่สูงระดับ 1,200–1,300 เมตร	Ranong ระนอง
	<i>Gentiana arenicola</i>	Open grassy deciduous forests, at 200–1,300 m. alt. ทุ่งหญ้าในป่าผลัดใบที่ระดับความสูง 200–1,300 เมตร	Sakon Nakhon, Loei สกลนคร, เลย
	<i>Gentiana leptoclada</i> Subsp <i>australis</i>	Common on rocky ground, between 1,650–1,770 m. alt. พบทั่วไปบริเวณพื้นที่ที่มีหิน ระดับความสูง 1,650–1,770 เมตร	Doi Chiang Dao; Chiang Mai ดอยเชียงดาว จ.เชียงใหม่
	<i>Gentiana hesseliana</i> var. <i>lakshnakarae</i> ดอกหรีด	Open pine forests, ou. 1,200 m. alt ในป่าสนโล่งแจ้งที่ระดับความสูง 1,200 เมตร	Phu Luang; Loei ภูหลวง จ.เลย
	<i>Gentiana timida</i>	Grassland in open forests, at 1,500 m. alt. พื้นที่หญ้าในป่าโล่งแจ้งที่ระดับ 1,500 เมตร	Doi Suthep; Chiang Mai ดอยสุเทพ จ.เชียงใหม่
	<i>Swertia calcicola</i>	On rocks, at 2,000–2,100 m. alt. บนหิน ที่ระดับความสูง 2,000–2,100 เมตร	Doi Chiang Dao; Chiang Mai ดอยเชียงดาว จ.เชียงใหม่
SCROPHULARIACEAE	<i>Limnophila parviflora</i>	In meadows, at 50–100 m. altitudes. ในทุ่งหญ้าบริเวณพื้นที่มีระดับความสูง 50–100 เมตร	Kanchanaburi กาญจนบุรี
	<i>Limnophila siamensis</i>	In small ponds at low altitude. ในบึงเล็กๆ บริเวณที่ราบต่ำ	Kamphaeng Phet, Nakhon Nayok กำแพงเพชร, นครนายก
	<i>Limnophila hayatae</i>	In ponds and marshes at low altitude. ในบ่อหรือบึงน้ำจืด	Chiang Mai, Phitsanulok, Prachuap Khirikhan เชียงใหม่, พิษณุโลก, ประจวบคีรีขันธ์
	<i>Limnophila villifera</i> subsp. <i>gracilipes</i>	Wet rice-fields and meadows, lowlands and up to 1,100 m. altitude.	Chiang Mai, Mae Hong Son, Tak, Prachuap Khirikhan, Surat Thani

กะเพราใหญ่	ในบึงหรือที่ชื้นแฉะ บริเวณที่ราบต่ำนาข้าว ที่ชื้นแฉะและทุ่งหญ้า ราบต่ำไปจนถึงที่ระดับ ความสูง 1,100 เมตร	ดอยสะเก็ด-แม่วัง จ.เชียงใหม่, พิษณุโลก, ประจวบคีรีขันธ์, สุราษฎร์ธานี
<i>Limnophila verticillata</i>	In marsh at low altitude. ในที่ลุ่มชื้นแฉะ	Nakhon Ratchasima, Yaso Thon นครราชสีมา, ยโสธร
<i>Lindernia rivularis</i>	In shallow strems, half floating, at low altitude. ในลำน้ำที่ต้นเขินหรือมีน้ำท่วมขังเล็กน้อย บริเวณที่ราบลุ่ม	Lop Buri, Kanchanaburi ลพบุรี, กาญจนบุรี
<i>Lindernia satakei</i>	On limestone with moderate humidity at low altitude. บนหินปูนที่มีความชื้นปานกลางบริเวณที่ราบต่ำ	Saraburi สระบุรี
<i>Lindernia maxwellii</i>	Open sandy places in destroyed dry evergreen forest, at 200 m. altitude. บนพื้นที่ทรายในป่าดิบแล้งที่ถูกทำลาย ที่ระดับ ความสูง 200 เมตร	Si Sa Ket ศรีสะเกษ
<i>Lindernia khaoyaiensis</i>	Open boggy places on sandstone in rather dense vegetation, at altitudes of 1,200 m. บริเวณห้วยหนองคลองบึงที่ชื้นแฉะบนหินทราย ที่มีพืชขึ้นหนาแน่น ที่ระดับความสูง 1,200 เมตร	Mukda Han, Nakhon Ratchasima มุกดาหาร, นครราชสีมา
<i>Lindernia udawnsensis</i>	Sandstone plateau with open grassland and sattered scrub, at altitude of 1,200–1,400 m. ที่ราบสูงที่เกิดจากหินทราย และทุ่งหญ้า และพุ่มไม้กระจัดกระจาย ที่ระดับความสูง 1,200–1,400 เมตร	Phu Luang, Phu Ruea, Phu Kradung; Loei ภูหลวง ภูเรือ ภูกระดึง จ.เลย
<i>Lindernia cephalantha</i>	Open, dry deciduous dipterocarp forest, altitude 250 m. พื้นที่โล่ง ป่าเต็งรังที่ระดับความสูง 250 เมตร	Phu Kradung; Loei, Buri Ram ภูกระดึง จ.เลย, บุรีรัมย์
<i>Scolophyllum spinifidum</i>	On sandy soil and rice-fields, at 200 m. altitude. บนดินทรายและทุ่งนา บริเวณพื้นที่ที่มีระดับ ความสูง 200 เมตร	Nakhon Sawan, Nakhon Ratchasima, Prachin Buri นครสวรรค์, นครราชสีมา, ปราจีนบุรี
<i>Torenia thailandica</i>	Open grassy ground, at 600 m. altitude. พื้นที่โล่งปกคลุมด้วยหญ้าที่ระดับความสูง 600 เมตร	Trat ตราด
<i>Torenia ranongensis</i>	In shrubby ridge of evergreen forests, at altitude 200–1,300 m. บริเวณพุ่มไม้รอบๆ ป่าดงดิบที่ระดับความสูง 200–1,300 เมตร	Ranong, Songkhla ระนอง, สงขลา
<i>Torenia siamensis</i>	Humid ground in dry dipterocarp forests and in Pinus forests, at altitude of 500–1,100 m.	Phitsanulok, Phetchabun, Chaiyaphum

		บริเวณที่ชุ่มชื้นในป่าเต็งรัง และป่าสนเขา ที่ระดับความสูง 500–1,100 เมตร	พิษณุโลก, เพชรบูรณ์, ชัยภูมิ
	<i>Centranthera siamensis</i>	Moist ground in evergreen or dry deciduous forests, from 200 to 1,300 m.	Phu Kradung; Loei, Kanchanaburi
	หญ้าดอกลำโพง	บริเวณที่ชุ่มชื้นในป่าไม่ผลัดใบ หรือป่าผลัดใบ ที่ระดับความสูง 200–1,300 เมตร	ภูกระดึง จ.เลย, กาญจนบุรี
	<i>Pedicularis siamensis</i>	Open rocky ground with stunted trees in limestone areas, at altitude 1,800–2,100 m.	Doi Chiang Dao; Chiang Mai
	ชมพูเขียงดาว	บนพื้นที่ที่เต็มไปด้วยต้นไม้ที่แคระแกรน บริเวณพื้นที่ที่มีหินปูนที่ระดับความสูง 1,800–2,100 เมตร	ดอยเขียงดาว จ.เชียงใหม่
	<i>Pedicularis thailandica</i>	In evergreen forest at altitude of 1,800–2,000 m. ป่าไม่ผลัดใบที่ระดับความสูง 1,500–2,000 เมตร	Doi Chiang Dao, Doi Inthanon; Chiang Mai ดอยเขียงดาว จ.เชียงใหม่
BRETSCHNIE- DERACEAE CAPPARACEAE	<i>Capparis echinocarpa</i>	Common in evergreen forest, mixed deciduous forest, bamboo forest and on rocky limestone hills, alt. 50–750 m.	Phetchabun, Chaiyaphum, Nakhon Ratchasima, Saraburi, Prachin Buri, Kanchanaburi, Phetchaburi, Prachuap Khirikhan, Ratchaburi
	เกี่ยวไก่	พบทั่วไปในป่าดงดิบ ป่าเบญจพรรณ ป่าไผ่ และภูเขาหินปูนที่ระดับความสูง 50–750 เมตร	เพชรบูรณ์, ชัยภูมิ, นครราชสีมา, สระบุรี, ปราจีนบุรี, กาญจนบุรี, เพชรบุรี, ประจวบคีรีขันธ์, ราชบุรี
	<i>Capparis kerrii</i>	Scattered by streams, in evergreen forest, alt. 300–1,500 m. กระจายตามลำน้ำในป่าดงดิบที่ 300–1,500 เมตร	Chiang Mai, Kanchanaburi เชียงใหม่, กาญจนบุรี
	<i>Capparis klossii</i>	In scrub, at low altitude. ป่าละเมาะบริเวณที่ราบต่ำ	Ranong ระนอง
	<i>Capparis monantha</i>	Common in evergreen forest, on limestone hills, alt. 100 m. พบทั่วไปในป่าดงดิบ ภูเขาหินปูนที่ระดับ ความสูง 100 เมตร	Phet Chaburi, Prachuap Khirikhan เพชรบุรี, ประจวบคีรีขันธ์
MALPIGHIACEAE	<i>Hiptage detergens</i>	On limestones hill in evergreen forest, at 200 m. alt. พบบนภูเขาหินปูนในป่าดงดิบ ที่ระดับความสูง 200 เมตร	Phangnga พังงา
	<i>Hiptage bullata</i>	On limestone rocks in scrub forest, 200–500 m. alt. บนหินปูนในป่าพุ่มที่ระดับความสูง 200–500 เมตร	Chiang Mai, Uttaradit เชียงใหม่, อุตรดิตถ์
	<i>Hiptage glabrifolia</i>	In evergreen forest by river, at 180 m. alt.	Chiang Mai

		ตามลำน้ำในป่าดงดิบ	เชียงใหม่
	<i>Hiptage calcicola</i>	On rocky limestone hill, in dry evergreen forest, 10–50 m. alt. บนเทือกเขาหินปูน ในป่าดงดิบแล้ง และบริเวณที่ระดับความสูง 10–50 เมตร	Pran Buri; Prachuap Khirikhan, Phangnga, Phatthalung อ.ปราณบุรี จ.ประจวบคีรีขันธ์, พังงา, พัทลุง
	<i>Hiptage gracilis</i>	In evergreen forest, at 650 m. alt. ป่าดงดิบที่ระดับความสูง 650 เมตร	Chaiyaphum ชัยภูมิ
	<i>Hiptage condita</i>	On precipitous limestone peak, at 530 m. alt. บนบริเวณริมหน้าผาหินปูน ที่ระดับความสูง 530 เมตร	Chiang Rai เชียงราย
	<i>Hiptage monopteryx</i>	In evergreen forest, at low altitude. ในป่าดงดิบบริเวณที่ราบต่ำ	Ko Chang; Trat เกาะช้าง จ.ตราด
	<i>Brachylophon anastomosans</i>	Scattered in evergreen forest on limestones, at 50 m. alt. กระจายอยู่ทั่วไปในป่าดงดิบบนเขาหินปูน ที่ระดับความสูง 50 เมตร	Yala ยะลา
MENISPERMACEAE	<i>Albertisia puberula</i>	Shaded area near river in primary rain forest, at 150 m. alt. บริเวณที่ร่มใกล้ลำน้ำในป่าดิบชื้นปฐมภูมิ ที่ระดับความสูง 150 เมตร	Nakhon Si Thammarat นครศรีธรรมราช
	<i>Stephania tomentella</i>	Growing on limestone rocks, at ca 525 m. พบบนหินปูนที่ระดับความสูงประมาณ 525 เมตร	Chiang Rai เชียงราย
	<i>Stephania suberosa</i>	Bamboo forest on rocky limestone hill, and evergreen scrub on rocky area, at 400 m. alt. ป่าไผ่บนเทือกเขาหินปูน และพุ่มไม้บริเวณพื้นที่ที่เป็นหินปูนที่ระดับความสูง 400 เมตร	Kanchanaburi, Prachuap Khirikhan, Saraburi กาญจนบุรี, ประจวบคีรีขันธ์, สระบุรี
	<i>Stephania brevipes</i>	In evergreen forests, sometimes along a streams, at 400–1,200 m. alt. ในป่าดงดิบบางครั้งพบอยู่ตามลำน้ำ บริเวณพื้นที่ที่มีระดับความสูง 400–1,200 เมตร	Doi Suthep; Chiang Mai, Kanchanaburi ดอยสุเทพ จ.เชียงใหม่, กาญจนบุรี
	<i>Stephania crebra</i>	In mixed deciduous forests or secondary growth, sometimes by a streams, at 700–1,200 m. alt. ในป่าเบญจพรรณ บางครั้งพบตามลำน้ำ ที่ระดับความสูง 700–1,200 เมตร	Chiang Mai เชียงใหม่
	<i>Stephania papillosa</i>	No information available. ไม่ระบุแน่ชัด	Nakhon Si Thammarat นครศรีธรรมราช
	<i>Cissampelos hispida</i>	In evergreen forest, at 500–1,000 m. ในป่าดงดิบที่ระดับความสูง 500–1,000 เมตร	Chiang Mai เชียงใหม่
	<i>Cyclea varians</i>	In evergreen, deciduous or bamboo forest, sometimes on limestone, or	Chiang Mai, Lampang; Lamphun, Tak, Chaiyaphum,

		climbing on rocks, at 250–1,000 m. alt. ในป่าดงดิบ ป่าเบญจพรรณ หรือป่าไผ่ บางครั้งพบบนหินปูนหรือหน้าผาหินที่ระดับ ความสูง 250–1,000 เมตร	Nakhon Ratchasima เชียงใหม่, ลำปาง, ลำพูน, ตาก, ชัยภูมิ, นครราชสีมา
	<i>Tinospora siamensis</i>	In mixed deciduous forests, at 500 m. ในป่าเบญจพรรณที่ความสูง 500 เมตร	Nakhon Ratchasima นครราชสีมา
AMARANTHACEAE	<i>Siamosia thailandica</i>	In evergreen forest, also along streams, at low altitudes. ป่าดงดิบและตามลำน้ำ บริเวณที่ราบต่ำ	Kanchanaburi, Takua Pa; Phangnga กาญจนบุรี, ตะกั่วป่า จ.พังงา
	<i>Achyranthes ancistrophora</i>	Seems to be restricted to the dry dipterecarp–bamboo forest of central Thailand, occurring up to 800 m. alt. พบเฉพาะในบริเวณป่าเต็งรัง และป่าไผ่ใน ภาคกลางที่ระดับความสูง 800 เมตร	Khon Kaen, Kanchanaburi ขอนแก่น, กาญจนบุรี
UMBELLIFERAE	<i>Hydrocotyle chiangdaoensis</i>	Limestone summit ridges in dense evergreen forest, 1,900–2,100 m. alt. ยอดภูเขาหินปูนในป่าดงดิบที่ความสูง 1,900–2,100 เมตร	Doi Chiang Dao; Chiang Mai ดอยเชียงดาว จ.เชียงใหม่
	<i>Peucedanum siamicum</i> ผักอีเปา	Limestone rocky slopes and ridges, 1,100–2,200 m. alt. บริเวณที่สูงชันและสันภูเขาหินปูนที่ระดับ ความสูง 1,100–2,200 เมตร	Doi Chiang Dao; Chiang Mai ดอยเชียงดาว จ.เชียงใหม่
TILIACEAE	<i>Grewia winitii</i> ยาขี้ไก่, หญ้าชุ่มตอ	In mixed deciduous forests, alt. 100–500 m. ป่าเบญจพรรณที่มีความสูง 100–500 เมตร	Lampang, Lamphun, Chaiyaphum, Kanchanaburi ลำปาง, ลำพูน, ชัยภูมิ, กาญจนบุรี
	<i>Corchorus siamensis</i> กระเจาน้อย	In open spaces, alt. 100–350 m. พื้นที่เปิดโล่งที่มีระดับความสูง 100–350 เมตร	Tak, Phichit ตาก, พิจิตร
	<i>Burretiodendron umbellatum</i>	In open area พื้นที่โล่งแจ้ง	Muak Lek; Saraburi มวกเหล็ก จ.สระบุรี
	<i>Schoutenia glomerata</i> สายน้ำผึ้ง, น้ำผึ้ง, รวงผึ้ง	In evergreen forest, alt. at 1,000 m. ในป่าดงดิบที่ระดับความสูง 1,000 เมตร	Doi Suthep; Chiang Mai, Bangkok ดอยสุเทพ จ.เชียงใหม่, กรุงเทพฯ
MYRSINACEAE	<i>Ardisia impressa</i> var. <i>impressa</i>	In evergreen and mixed forest alt. 400–850 m. ในป่าดงดิบและป่าดงดิบผสม ที่ระดับความสูง 400–850 เมตร	Chiang Mai, Loei, Saraburi, Trat, Kanchanaburi เชียงใหม่, เลย, สระบุรี, ตราด, กาญจนบุรี
	<i>Ardisia impressa</i> var. <i>grandidens</i>	In evergreen forest to 500 m. altitude ในป่าดงดิบ ที่ระดับความสูงถึง 500 เมตร	Nakhon Ratchasima, Chon Buri, Prachin Buri นครราชสีมา, ชลบุรี, ปราจีนบุรี
	<i>Ardisia undulatodentata</i> ตาเบ็ดหิน	In lowland evergreen forest ในป่าดงดิบระดับต่ำ	Surat Thani สุราษฎร์ธานี
	<i>Ardisia congesta</i>	In lowland evergreen forest ในป่าดงดิบระดับต่ำ	Chumphon ชุมพร

<i>Ardisia betongensis</i>	In evergreen forest; alt. 1,100 m. ในป่าดงดิบ ที่ระดับความสูง 1,100 เมตร	Yala ยะลา
<i>Ardisia kerrii</i>	In evergreen jungle by streams; alt. 500–660 m. ในป่าดงดิบริมลำธาร ที่ระดับความสูง 500–600 เมตร	Chiang Mai เชียงใหม่
<i>Ardisia fletcherii</i>	In evergreen forest ในป่าดงดิบ	Uthai Thani อุทัยธานี
<i>Ardisia eglandulosa</i>	In evergreen forest; alt. 300–950 m. ในป่าดงดิบ ที่ระดับความสูง 300–950 เมตร	Phetchabun, Nakhon Ratchasima, Chanthaburi เพชรบูรณ์, นครราชสีมา, จันทบุรี
<i>Ardisia nervosa</i> กาลังกาสาดำผู้, จีผาแตก	In evergreen forest and disturbed forest, frequently on limestone hill; alt. 200–900 m. ในป่าดงดิบ และป่าถูกรบกวน พบบ่อยบนเขา หินปูน ที่ระดับความสูง 200–900 เมตร	Chiang Mai, Nakhon Nayok, Kanchanaburi, Nakhon Ratchasima เชียงใหม่, นครนายก, กาญจนบุรี, นครราชสีมา
<i>Ardisia punicea</i>	In evergreen forest; alt. 333–1,200 m. ในป่าดงดิบ ที่ระดับความสูง 333–1,200 เมตร	Ranong, Narathiwat ระนอง, นราธิวาส
<i>Ardisia rubro-glandulosa</i>	In evergreen forest; alt. 200 m. ในป่าดงดิบ ที่ระดับความสูง 200 เมตร	Chiang Mai เชียงใหม่
<i>Ardisia ferrugineo-pilosa</i>	In evergreen forest; alt. 150–400 m. ในป่าดงดิบ ที่ระดับความสูง 150–400 เมตร	Nakhon Si Thammarat, Narathiwat, Songkhla, Pattani นครศรีธรรมราช, นราธิวาส, สงขลา, ปัตตานี
<i>Ardisia tristis</i>	In mixed deciduous forest; alt. ca 200 m. ในป่าเบญจพรรณ ที่ระดับความสูงประมาณ 200 เมตร	Nakhon Phanom นครพนม
<i>Ardisia integra</i>	In evergreen forest at low altitudes ในป่าดงดิบ ที่ระดับความสูงไม่มากนัก	Surat Thani สุราษฎร์ธานี
<i>Ardisia paralleoneura</i>	In evergreen forest; alt. 150–400 m. ในป่าดงดิบ ที่ระดับความสูง 150–400 เมตร	Narathiwat นราธิวาส
<i>Ardisia puberula</i> ต้นยงมาโจก๊ะจี	In evergreen forest; alt. ca 300 m. ในป่าดงดิบ ที่ระดับความสูงประมาณ 300 เมตร	Pattani ปัตตานี
<i>Ardisia tetramera</i>	In evergreen forest; alt. 50–300 m. ในป่าดงดิบ ที่ระดับความสูง 50–300 เมตร	Chanthaburi, Krabi จันทบุรี, กระบี่
<i>Ardisia atrovirens</i>	In evergreen forest ในป่าดงดิบ	Krabi กระบี่
<i>Ardisia alata</i>	In evergreen forest; by streams, alt. 50–100 m. ในป่าดงดิบ ริมลำธาร ที่ระดับความสูง 50–100 เมตร	Phangnga, Ranong พังงา, ระนอง
<i>Ardisia palustris</i>	In freshwater swamp forest at low altitude	Narathiwat

	ในป่าบึงน้ำจืด ที่ระดับความสูงไม่มากนัก	นราธิวาส
<i>Ardisia ionantha</i>	In forest along streams, alt. 700 m. ในป่า ตามแนวลำธาร ที่ระดับความสูง 700 เมตร	Chon Buri, Chanthaburi, Ranong ชลบุรี, จันทบุรี, ระนอง
<i>Ardisia fulva</i> var. <i>ciliata</i> ดาเบ็ดตาไก่	In savanna ในป่าทุ่ง	Phuket, Satun ภูเก็ต, สตูล
<i>Ardisia maehongsonia</i>	Common in clearing; alt. 500–600 m. ในพื้นที่โล่งทั่วไป ที่ระดับความสูง 500–600 เมตร	Mae Hong Son แม่ฮ่องสอน
<i>Ardisia pedunculata</i>	In evergreen forest, at low altitudes ในป่าดงดิบ ที่ระดับความสูงไม่มากนัก	Surat Thani สุราษฎร์ธานี
<i>Ardisia gracillima</i>	In bamboo forest; altitude ca 100 m. ในป่าไผ่ ที่ระดับความสูงประมาณ 100 เมตร	Chumphon ชุมพร
<i>Ardisia multipunctata</i>	In evergreen forest; alt. 800 m. ในป่าดงดิบ ที่ระดับความสูง 800 เมตร	Trang, Pattani ตรัง, ปัตตานี
<i>Ardisia subpilosa</i>	In scrub at low altitudes ในป่าละเมาะ ที่ระดับความสูงไม่มากนัก	Krabi กระบี่
<i>Ardisia furva</i>	In evergreen forest; by streams and in moist places ในป่าดงดิบ ริมน้ำลำธาร และในพื้นที่ชื้น	Trang, Pattani ตรัง, ปัตตานี
<i>Ardisia aprica</i> ดินจ๋า	Growing on open ground, covering large areas; alt. 200 m. เจริญเติบโตในพื้นที่เปิดโล่ง ขึ้นปกคลุมพื้นที่เป็นบริเวณกว้าง ที่ระดับความสูง 200 เมตร	Khon kaen, Chaiyaphum, Si Sa Ket ขอนแก่น, ชัยภูมิ, ศรีสะเกษ
<i>Ardisia ficifolia</i>	In evergreen forest by streams; alt. 250 m. ในป่าดงดิบ ริมน้ำลำธาร ที่ระดับความสูง 250 เมตร	Kanchanaburi กาญจนบุรี
<i>Ardisia translucida</i>	In evergreen forest; alt. 200–600 m. ในป่าดงดิบ ที่ระดับความสูง 200–600 เมตร	Ranong ระนอง
<i>Ardisia corymbifera</i> var. <i>euryoides</i>	In forest; alt. 1,000–1,600 m. ในป่า ที่ระดับความสูง 1,000–1,600 เมตร	Phitsanulok พิษณุโลก
<i>Ardisia confusa</i>	In dry evergreen forest ในป่าดิบแล้ง	Kanchanaburi กาญจนบุรี
<i>Ardisia stipitata</i>	Scattered in dry evergreen forest; alt. ca 200 m. พบกระจายในป่าดิบแล้ง ที่ระดับความสูงประมาณ 200 เมตร	Phitsanulok, Nong Khai พิษณุโลก, นครราชสีมา
<i>Ardisia bractescens</i>	In evergreen forest ในป่าดงดิบ	Ranong, Chumphon ระนอง, ชุมพร
<i>Ardisia cordulata</i> var. <i>cordulata</i>	In evergreen forest by streams; altitude 50–600 m.	Yala, Narathiwat

		ในป่าดงดิบริมลำธาร ที่ระดับความสูง 50–600 เมตร	ยะลา, นราธิวาส
	<i>Ardisia cordulata</i> var. <i>appressohirsuta</i>	unknown ไม่ระบุ	Phuket ภูเก็ต
	<i>Ardisia fimbriata</i>	In evergreen forest; alt. ca 1,400 m. ในป่าดงดิบ ที่ระดับความสูงประมาณ 1,400 เมตร	Kanchanaburi กาญจนบุรี
	<i>Ardisia curvistyla</i>	In shady places along streams; alt. 400–900 m. ในที่ร่ม ริมห้วยลำธาร ที่ระดับความสูง 400–900 เมตร	Kanchanaburi กาญจนบุรี
	<i>Embelia sootepensis</i>	In mixed forest; alt. ca 300 m. ในป่าผสม ที่ระดับความสูงประมาณ 300 เมตร	Chiang Mai เชียงใหม่
	<i>Embelia impressa</i>	In evergreen forest; alt. 1,250–1,350 m. ในป่าดงดิบ ที่ระดับความสูง 1,200–1,350 เมตร	Chiang Mai เชียงใหม่
	<i>Embelia kerrii</i>	In evergreen forest; alt. 1,000–1,400 m. ในป่าดงดิบ ที่ระดับความสูง 1,000–1,400 เมตร	Nakhon Ratchasima นครราชสีมา
	<i>Embelia grandifolia</i>	In evergreen forest; alt. 100 m. ในป่าดงดิบ ที่ระดับความสูง 100 เมตร	Chanthaburi จันทบุรี
	<i>Maesa aryyrophylla</i>	In dry evergreen forest; alt. 1,100–1,300 m. ในป่าดงดิบแล้ง ที่ระดับความสูง 1,100–1,300 เมตร	Chiang Mai เชียงใหม่
	<i>Maesa glomerata</i> บ้านกุดตันเดียว	In evergreen forest; alt. 700–1,100 m. ในป่าดงดิบ ที่ระดับความสูง 700–1,100 เมตร	Chiang Mai เชียงใหม่
	<i>Maesa lineolata</i>	In bamboo forest ในป่าไผ่	Kanchanaburi กาญจนบุรี
	<i>Maesa integrifolia</i>	In evergreen forest, from sea level to 650 m. ในป่าดงดิบ ที่ระดับความสูงจากน้ำทะเลถึง 650 เมตร	Chumphon, Ranong, Phuket, Krabi, Nakhon Si Thammarat, Trang, Satun, Narathiwat ชุมพร, ระนอง, ภูเก็ต, กระบี่, นครศรีธรรมราช, ตรัง, สตูล, นราธิวาส
APOCYNACEAE	<i>Alyxia thailandica</i>	In evergreen or dry dipterocarp forest, 700–1,400 m. ในป่าดงดิบ หรือป่าเต็งรัง ที่ระดับความสูง 700–1,400 เมตร	Nakhon Ratchasima, Nakhon Nayok นครราชสีมา, นครนายก
	<i>Kopsia angustipetala</i>	In dry evergreen forest at 200 m. ในป่าดิบแล้ง ที่ระดับความสูง 200 เมตร	Nong Khai หนองคาย
	<i>Wrightia lanceolata</i>	In dry rocky areas on limestone to 300 m.	Prachuap Khirikhan

		บริเวณพื้นที่แห้งแข็งเหมือนหิน บนพื้นที่หินปูน ที่ระดับความสูงถึง 300 เมตร	ประจวบคีรีขันธ์
	<i>Wrightia viridiflora</i>	Limestone areas to 800 m. พื้นที่หินปูน ที่ระดับความสูง 800 เมตร	Kanchanaburi, Ratchaburi, Saraburi กาญจนบุรี, ราชบุรี, สระบุรี
	<i>Ichnocarpus fulvus</i>	Trailing in open sandy area or climbing in evergreen or deciduous forest. Sea level to 150 m. เลื้อยตามพื้นดินทราย หรือเลื้อยเกาะใน ป่าผลัดใบ และป่าไม่ผลัดใบ ที่ระดับความสูง 150 เมตรจากระดับน้ำทะเล	Chon Buri, Trat ชลบุรี, ตราด
	<i>Ichnocarpus uliginosus</i>	In low bushes in marshy area พบในพุ่มไม้เตี้ยในหนองน้ำ	Phitsanulok, Kamphaeng Phet พิษณุโลก, กำแพงเพชร
PRIMULACEAE	<i>Lysimachia oppositifolia</i>	In scrub jungle, ca 1,800 m. พบในป่าละเมาะ ที่ระดับความสูงประมาณ 1,800 เมตร	Chiang Mai เชียงใหม่
	<i>Lysimachia pilosa</i>	In evergreen forest, ca 1,500 m. ในป่าดงดิบ ที่ระดับความสูง 1,500 เมตร	Chiang Mai เชียงใหม่
	<i>Lysimachia garrettii</i>	In evergreen forest; alt. 1,600–1,700 m. ในป่าดงดิบ ที่ระดับความสูง 1,600–1,700 เมตร	Chiang Mai เชียงใหม่
	<i>Lysimachia remotiflora</i>	In scrub, alt. ca 1,700 m. ในป่าละเมาะ ที่ระดับความสูงประมาณ 1,700 เมตร	Chiang Mai เชียงใหม่
	<i>Primula caulifera</i>	Moist savanna, near edge of dry evergreen forest, alt. 800 m. ป่าทุ่งที่มีความชื้น ใกล้แนวเขตป่าดิบแล้ง ที่ระดับความสูง 800 เมตร	Chaiyaphum ชัยภูมิ
	<i>Primula siamensis</i>	In crevices of limestone rocks, alt. 1,700–2,000 m. พิมสลาย พบในรอยแยกของหินปูน ที่ระดับความสูง 1,700–2,000 เมตร	Chiang Mai เชียงใหม่
	<i>Primula intanoensis</i>	On moist, humus rich ground in mossy forest; alt. 1,900–2,595 m. พบในพื้นที่ชื้นที่มีอินทรีย์วัตถุสูง ในป่าที่มีมอส ปกคลุม ที่ระดับความสูง 1,900–2,595 เมตร	Chiang Mai เชียงใหม่
OLEACEAE	<i>Chionanthus sutepensis</i>	In lower montane forest up to 1,800 m. ในป่าดิบเขาในระดับต่ำ ที่ระดับความสูง 1,800 เมตร	Chiang Mai เชียงใหม่
	<i>Chionanthus decipiens</i>	Evergreen forest; alt. ca 50–200 m. ในป่าดงดิบ ที่ระดับความสูงประมาณ 50–200 เมตร	Ranong, Narathiwat ระนอง, นราธิวาส

<i>Chionanthus velutinus</i> โกสุม	Mixed deciduous forest; alt. about 200 m. ในป่าเบญจพรรณ ที่ระดับความสูง 200 เมตร	Khon Kaen, Nakhon Ratchasima ขอนแก่น, นครราชสีมา
<i>Chionanthus eriorachis</i> เก็ดล้าน	Evergreen forest; alt. about 10 m. ในป่าดงดิบ ที่ระดับความสูง 10 เมตร	Prachuap Khirikhan ประจวบคีรีขันธ์
<i>Chionanthus amblirrhinus</i>	Savanna on sandstone bedrock; alt. ca 130–550 m. ป่าทุ่งที่ขึ้นบนหินทราย ที่ระดับความสูง ประมาณ 130–550 เมตร	Chiang Mai, Nakhon Phanom, Si Sa Ket, Ubon Ratchathani เชียงใหม่, นครพนม, ศรีสะเกษ, อุบลราชธานี
<i>Chionanthus maxwellii</i>	Primary, mostly evergreen forest, near a stream on granitic bedrock; alt. 1,400 m. ในป่าดงดิบ ใกล้ลำธารบนชั้นหินแกรนิต ที่ระดับความสูง 1,400 เมตร	Chiang Mai เชียงใหม่
<i>Chionanthus</i> sp. "A"	Evergreen forest on a sandstone hill; alt. 50 m. ในป่าดงดิบ บริเวณเขาหินทราย ที่ระดับความสูง 50 เมตร	Ranong ระนอง
<i>Jasminum calcicola</i>	Evergreen forest on limestone hill, from about 100 to 900 m. alt. ในป่าดงดิบบนเขาหินปูน ที่ระดับความสูง 100–900 เมตร	Lampang, Kanchanaburi, Lop Buri, Narathiwat ลำปาง, กาญจนบุรี, ลพบุรี, นราธิวาส
<i>Jasminum siamense</i> ดอกเสี้ยว, ไซโก, มะลิเมา	Scrub, open dry bamboo forest and deciduous forest, often in limestone areas, from about 50 to 100 m. alt. ใต้พุ่มไม้ และป่าไฟเปิดโล่ง และป่าผลัดใบ พบบ้างในพื้นที่หินปูน ในระดับความสูง 50–100 เมตร	Mae Hong Son, Chiang Mai, Lampang, Uttaradit, Phrae, Tak, Nakhon Sawan, Loei, Nakhon Ratchasima, Uthai Thani, Kanchanaburi, Prachuap Khirikhan แม่ฮ่องสอน, เชียงใหม่, ลำปาง, อุตรดิตถ์, แพร่, ตาก, นครสวรรค์, เลย, นครราชสีมา, อุทัยธานี, กาญจนบุรี, ประจวบคีรีขันธ์
<i>Jasminum annamense</i> subsp. <i>kerrii</i>	Open deciduous forest, at about 200 to 400 m. alt. ในป่าเบญจพรรณโล่ง ที่ระดับความสูง 200–400 เมตร	Nong Khai, Sakon Nakhon, Nakhon Phanom, Mukda Han หนองคาย, สกลนคร, นครพนม, มุกดาหาร
<i>Jasminum perissanthum</i>	Evergreen forest, 1,600–1,700 m. alt. ในป่าดงดิบ ที่ระดับความสูง 1,600–1,700 เมตร	Nan น่าน
<i>Jasminum stellipilum</i>	Scrub, and the edge of evergreen forest, from 1.5–50 m. alt. ในป่าละเมาะ และตามแนวขอบป่าดงดิบ ที่ระดับความสูง 1.5–50 เมตร	Chumphon, Ranong ชุมพร, ระนอง
MYRISTICACEAE <i>Horsfieldia amygdalina</i> var. <i>macrocarpa</i>	Understorey tree in mixed seasonal evergreen or deciduous hard wood	Chiang Mai, Lamphun

		forest. Granite bedrock; alt. 600–1,100 m. ไม้พื้นล่างในป่าดงดิบผสมตามฤดูกาล หรือ ป่าเบญจพรรณซึ่งมีไม้เนื้อแข็ง บนชั้นหินแกรนิต ที่ระดับความสูง 600–1,100 เมตร	เชียงใหม่, ลำพูน
	<i>Knema andamanica</i> subsp. <i>peninsularis</i> หันท้าง	Primary and secondary evergreen forest; alt. 50–500 m. ในป่าดงดิบ ที่ระดับความสูง 50–500 เมตร	Nakhon Si Thammarat, Trang นครศรีธรรมราช, ตรัง
	<i>Knema austrosiamensis</i> หันท้าง	Evergreen forest; alt. 0–1,000 m. ในป่าดงดิบ ที่ระดับความสูง 0–1,000 เมตร	Kanchanaburi, Chanthaburi, Ranong, Nakhon Si Thammarat กาญจนบุรี, จันทบุรี, ระนอง, นครศรีธรรมราช
	<i>Knema conica</i>	Evergreen forest; alt. ca 200 m. ในป่าดงดิบ ที่ระดับความสูงประมาณ 200 เมตร	Chanthaburi จันทบุรี
	<i>Knema globulatericia</i>	Evergreen and dry evergreen forest; alt. 0–900 m. ในป่าดงดิบ และป่าดิบแล้ง ที่ระดับความสูง 0–900 เมตร	Kanchanaburi กาญจนบุรี
	<i>Knema tenuinervia</i> subsp. <i>kanburiensis</i>	Mixed deciduous forest; alt. 500–900 m. ในป่าเบญจพรรณ ที่ระดับความสูง 500–900 เมตร	Kanchanaburi กาญจนบุรี
MYRTACEAE	<i>Cleistocalyx khaoyaiensis</i>	Streams and waterfalls in evergreen forest; 600–800 m. บริเวณลำธาร และน้ำตก ในป่าดงดิบ ที่ระดับความสูง 600–800 เมตร	Prachin Buri ปราจีนบุรี
	<i>Cleistocalyx Phengkhlaii</i>	Bamboo forest; 250 m. ในป่าไผ่ ที่ระดับความสูง 250 เมตร	Ratchaburi ราชบุรี
	<i>Syzygium aksornae</i>	Streams. Evergreen forest; 100–200 m. ริมน้ำลำธาร และในป่าดงดิบ ที่ระดับความสูง 100–200 เมตร	Chumphon, Surat Thani ชุมพร, สุราษฎร์ธานี
	<i>Syzygium boisianum</i> subsp. <i>longifolium</i> หว้าหินใบยาว	unknown ไม่ระบุ	Pattani, Narathiwat ปัตตานี, นราธิวาส
	<i>Syzygium cacuminis</i> subsp. <i>cacuminis</i>	Mossy wet evergreen forest; 1,300–1,700 m. ป่าดงดิบชื้นที่มีมอสขึ้นปกคลุม ที่ระดับความสูง 1,300–1,700 เมตร	Krabi, Nakhon Si Thammarat กระบี่, นครศรีธรรมราช
	<i>Syzygium campanulatum</i> var. <i>campanulatum</i> แดง	Evergreen forest; 300–700 m. ในป่าดงดิบ ที่ระดับความสูง 300–700 เมตร	Songkhla, Pattani สงขลา, ปัตตานี
	<i>Syzygium campanulatum</i> var. <i>longistylum</i>	Evergreen forest	Ranong รานอง

แดงใบใหญ่	ในป่าดงดิบ	ระนอง
<i>Syzygium craibii</i>	Evergreen forest	Yala
หว่าใต้	ในป่าดงดิบ	ยะลา
<i>Syzygium fuscescens</i>	Hill slopes, evergreen forest; 0–100 m.	Ranong, Trang
หว่าเบี้ยว	ที่ลาดในป่าดงดิบ ที่ระดับความสูง 0–100 เมตรระนอง, ตรัง	
<i>Syzygium gratum</i> var. <i>confertum</i>	Tropical rain forest; 900–1,000 m.	Ranong, Phangnga
	ป่าเขตร้อน ที่ระดับความสูง 900–1,000 เมตร	ระนอง, พังงา
<i>Syzygium hemsleyanum</i> subsp. <i>paucinervium</i>	In evergreen forest	Narathiwat
หว่าใบเล็ก	ในป่าดงดิบ	นราธิวาส
<i>Syzygium ixoroides</i>	Waterfall, disturbed evergreen forest; 400–500 m.	Nakhon Si Thammarat
หว่าใบเข็ม	บริเวณน้ำตก และป่าดงดิบที่ถูกรบกวน ที่ระดับ ความสูง 400–500 เมตร	นครศรีธรรมราช
<i>Syzygium kerrii</i>	In evergreen forest	Chanthaburi
หว่าจันท	ในป่าดงดิบ	จันทบุรี
<i>Syzygium laetum</i> subsp. <i>juporum</i>	Mossy wet evergreen forest; 1,500–1,700 m.	Nakhon Si Thammarat
หว่าเขาหลวง	ในป่าดงดิบชื้นที่มีมอสขึ้นปกคลุม ที่ระดับ ความสูง 1,500–1,700 เมตร	นครศรีธรรมราช
<i>Syzygium laetum</i> subsp. <i>sublaetum</i>	Evergreen ridge forest; 1,300 m.	Ranong
หว่าหลวงเขียว	ในป่าดงดิบ ที่ระดับความสูง 1,300 เมตร	ระนอง
<i>Syzygium lakshnakarae</i>	Evergreen forest; 900 m.	Loei
หว่าเจ้า	ในป่าดงดิบ ที่ระดับความสูง 900 เมตร	เลย
<i>Syzygium intrasirakii</i>	Evergreen forest	Narathiwat
	ในป่าดงดิบ	นราธิวาส
<i>Syzygium prainanum</i> subsp. <i>minor</i>	Evergreen forest; 900 m.	Phangnga
หว่าเล็ก	ในป่าดงดิบ ที่ระดับความสูง 900 เมตร	พังงา
<i>Syzygium putii</i>	Evergreen forest and swamp ground at the foot of limestone hills, 50 m.	Chumphon, Krabi, Satun
เสม็ดน้ำ	ในป่าดงดิบ และในบึงที่อยู่เชิงเขาหินปูน ที่ระดับความสูง 50 เมตร	ชุมพร, กระบี่, สตูล
<i>Syzygium rigens</i>	Evergreen forest, on peaks and ground; 800–1,000 m.	Chumphon, Ranong, Surat Thani, Phangnga, Krabi, Yala
เม่าใบหนา	ในป่าดงดิบ บนยอดเขาและพื้นดิน ที่ระดับ ความสูง 800–1,000 เมตร	ชุมพร, ระนอง, สุราษฎร์ธานี, พังงา, กระบี่, ยะลา
<i>Syzygium samarangense</i> var. <i>parviflorum</i>	Evergreen forest; 900 m.	Yala
แก้มแหม่มดอกเล็ก	ในป่าดงดิบ ที่ระดับความสูง 900 เมตร	ยะลา

	<i>Syzygium thumra</i> subsp. <i>punctifolium</i> หว่าทลวงใบต้อม	Evergreen forest; 100 m. ในป่าดงดิบ ที่ระดับความสูง 100 เมตร	Phangnga พังงา
MELASTOMATACEAE	<i>Anerinclaistus pedunculatus</i>	Evergreen forest ในป่าดงดิบ	Chumphon, Ranong, Surat Thani, Phangnga, Songkhla ชุมพร, ระนอง, สุราษฎร์ธานี, พังงา, สงขลา
	<i>Phyllagathis siamensis</i> กำมกึ่งสยาม	Along streams at alt. below 400 m. ตามลำธาร ที่ระดับความสูงต่ำกว่า 400 เมตร	Saraburi, Nakhon Nayok สระบุรี, นครนายก
	<i>Phyllagathis tuberosa</i> กำมกึ่งหัว	Growing on rocks by a stream in evergreen forest. Only know from the type, which was collected at 700 m. alt. เติบโตบนหิน ริมห้วยลำธารในป่าดงดิบ ตัวอย่างที่พบรวบรวมได้ที่ความสูง 700 เมตร	Phitsanulok พิษณุโลก
	<i>Sonerila spectabilis</i>	unknown ไม่ระบุ	Prachuap Khirikhan ประจวบคีรีขันธ์
	<i>Sonerila urceolata</i>	Dry evergreen forest in a ravine between 300 and 800 m. alt. ในป่าดงดิบแล้ง บริเวณลำธารในหุบเขา ที่ระดับความสูงระหว่าง 300–800 เมตร	Chanthaburi จันทบุรี
STERCULIACEAE	<i>Firmiana kerrii</i> ปอติบ	Scattered on rocky limestone ridges; alt. 900–1,800 m. กระจายบนสันเขาหินปูน ที่ระดับความสูง 900–1,800 เมตร	Chiang Mai เชียงใหม่
	<i>Pterospermum grandiflorum</i> สะเด้า	In dry evergreen and moist upper mixed deciduous forest; alt. 500–1,100 m. ในป่าดงดิบแล้ง และป่าผสม ป่าเบญจพรรณ ที่ระดับความสูง 500–1,100 เมตร	Chiang Mai, Loei, Uthai Thani เชียงใหม่, เลย, อุทัยธานี
	<i>Pterospermum littorale</i> var. <i>littorale</i> จำปาเทศ, จำปีแขก, ขนนาน, กะหนาย, ยวนปลา	In old clearing and mixed deciduous forest; alt. 100–1,000 m. พื้นที่โล่ง และในป่าเบญจพรรณ ที่ระดับความสูง 100–1,000 เมตร	Chiang Mai, Phitsanulok, Loei, Nonthaburi, Bangkok, Kanchanaburi, Prachuap Khirikhan, Chon Buri, Rayong, Trat, Ranong, Surat Thani, Krabi, Nakhon Si Thammarat, Phatthalung, Yala เชียงใหม่, พิษณุโลก, เลย, นนทบุรี, กรุงเทพฯ, กาญจนบุรี, ประจวบคีรีขันธ์, ชลบุรี, ระยอง, ตรัง, ระนอง, สุราษฎร์ธานี, กระบี่, นครศรีธรรมราช, พัทลุง, ยะลา
	<i>Pterospermum littorale</i> var. <i>venustum</i> ห้ายาว, สนั่น	In evergreen forest; alt. ca 200 m. ในป่าดงดิบแล้ง ที่ระดับความสูง 200 เมตร	Phitsanulok พิษณุโลก

<i>Reevesia pubescens</i> var. <i>siamensis</i> โมฬีสยาม	In old clearing along edge of evergreen forest; alt. 600–1,300 m. ในพื้นที่ที่เคยถูกเปิดโล่ง ตามแนวขอบป่าดงดิบ ที่ระดับความสูง 600–1,300 เมตร	Loei, Nakhon Ratchasima, Kanchanaburi, Nakhon Nayok เลย, นครราชสีมา, กาญจนบุรี, นครนายก
--	--	--

Sources: *Flora of Thailand 1970–2002*

Table 4 Endemic wildlife species in Thailand (Vertebrates)

ตารางที่ 4 ชนิดพันธุ์สัตว์ป่าเฉพาะถิ่นในประเทศไทย (เฉพาะสัตว์ที่มีกระดูกสันหลัง)

Mammals สัตว์เลี้ยงลูกด้วยนม

<i>Leopoldamys neilli</i> หนูถ้ำ	Muridae
-------------------------------------	---------

<i>Niviventer hinpoon</i> หนูชนเลี้ยงเขาหินปูน	Muridae
---	---------

<i>Hipposideros halophyllus</i> ค้างคาวหน้ายักษ์จมูกป้อม	Hipposideridae
---	----------------

<i>Cervus schomburgki</i> สมัน	Cervidae
-----------------------------------	----------

<i>Eptesicus dimissus</i> ค้างคาวท้องสีน้ำตาลสุราษฎร์	Vespertilionidae
--	------------------

Birds นก

<i>Pseudochelidon sirintarae</i> นกเจ้าฟ้าหญิงสิรินธร	Hirundinidae
--	--------------

<i>Stachyris rodolphei</i> นกกินแมลงเด็กแนน	Timaliidae
--	------------

Reptiles สัตว์เลื้อยคลาน

<i>Cnemaspis kumpoli</i> จิ้งจกยาวกำพล	Gekkonidae
---	------------

<i>Cyrtodactylus brevipalmatus</i> ตุ๊กแกป่าโคนนิ้วติด	Gekkonidae
---	------------

<i>Cyrtodactylus papilionoides</i> ตุ๊กแกป่าจุดลายผีเสื้อ	Gekkonidae
--	------------

<i>Genyra angusticaudata</i> จิ้งจกหินหางเรียว	Gekkonidae
---	------------

<i>Gehyra lacerata</i> จิ้งจกหินเมืองกาญจน์	Gekkonidae
--	------------

<i>Cyrtodactylus angularis</i> ตุ๊กแกป่าดงพญาเย็น	Gekkonidae
--	------------

<i>Cyrtodactylus quadrivirgatus</i> ตุ๊กแกป่าลายสี่ขีด	Gekkonidae
---	------------

<i>Gekko siamensis</i> ตุ๊กแกไทย	Gekkonidae
-------------------------------------	------------

<i>Gehyra fehlmanni</i> จิ้งจกหินลายกระ	Gekkonidae
--	------------

<i>Phyllodactylus melanostictu</i> จิ้งจกดินข้างดำ	Gekkonidae
---	------------

<i>Amphiesma groundwateri</i> งูลายสามท่าสาร	Colubridae
---	------------

<i>Boiga saengsomii</i> งูเขียวดงลาย	Colubridae
<i>Enhydris smithi</i> งูสายรุ้งดำ	Colubridae
<i>Oligodon joynsoni</i> งูบีแก้วใหญ่	Colubridae
<i>Opisthotrophis boonsongi</i> งูลายสอหมอนบุญส่ง	Colubridae
<i>Sibynophis triangularis</i> งูคอขั้วหัวลายสามเหลี่ยม	Colubridae
<i>Davewakeum miriamae</i> จิ้งเหลนตัวงับทองชัย	Scincidae
<i>Isopachys roulei</i> จิ้งเหลนตัวงับชลบุรี	Scincidae
<i>Larutia ocelli</i> จิ้งเหลนภูเขาสามนิ้ว	Scincidae
<i>Riopa haroldyoungi</i> จิ้งเหลนเรียวลาย	Scincidae
<i>Riopa koratense</i> จิ้งเหลนเรียวกโคราช	Scincidae
<i>Sphenomorphus helenae</i> จิ้งเหลนภูเขาเล็ก	Scincidae
<i>Isopachys anguinoides</i> จิ้งเหลนตัวงับประจวบ	Scincidae
<i>Isopachys gyldenstolpei</i> จิ้งเหลนตัวงับหางลาย	Scincidae
<i>Riopa herberti</i> จิ้งเหลนเรียวกษัตริย์	Scincidae
<i>Sphenomorphus tersus</i> จิ้งเหลนภูเขาสี่ข้าง	Scincidae
<i>Tropidophorus thai</i> จิ้งเหลนหัวไทย	Scincidae
<i>Trimeresurus kanburiensis</i> งูหางแอมกกาญจน์	Viperidae
<i>Trimeresurus venustus</i> งูหางแอมใต้	Viperidae
<i>Typhlopkhoratensis</i> งูดินโคราช	Typhlopidae
<i>Typhlops trangensis</i> งูดินตรัง	Typhlopidae

Amphibians สัตว์สะเทินน้ำสะเทินบก

Ansonia siamensis Bufonidae
คางคกหัวไทย

Chaiparana aenea Ranidae
กบคอดยช้าง

Ingerana tasanae Ranidae
กบท่าสาร

Paa fasciculispina Ranidae
กบอกหนาม

Ichthyophis acuminatus Ichthyophiidae
เขียดงูหัวแหลม

Ichthyophis supachaii Ichthyophiidae
เขียดงูศุภชัย

Ichthyophis youngorum Ichthyophiidae
เขียดงูดอยสุเทพ

Sources: Office of Environmental Policy and Planning, 1997